

ONSDAG 8 DECEMBER 2021 ● SVERIGES STÖRSTA MORGONTIDNING ● GRUNDAD 1864

Hon vill visa konst som gör världen bättre

Curatorn Sandra Weil brinner för att skapa förändring. I utställningen "Mentors" samlar hon verk av konstnärer som skapar för ett högre syfte. Intervju, sid 4

Skönhetsdebatten. Det är samma dans kring samma blick. Det får räcka nu, skriver "Nuckan"-författaren Malin Lindroth. Sid 6

Nobelpristagarens tal. Abdulrazak Gurnah om glädjen i att skriva. Sid 8

Insidan. De tröttnade på att pendla - nu bor de i en husbil. Sid 12

Krönika.

Amat Levin: När pengar finns att tjäna är det lätt att titta bort från förtrycket i Saudiarabien

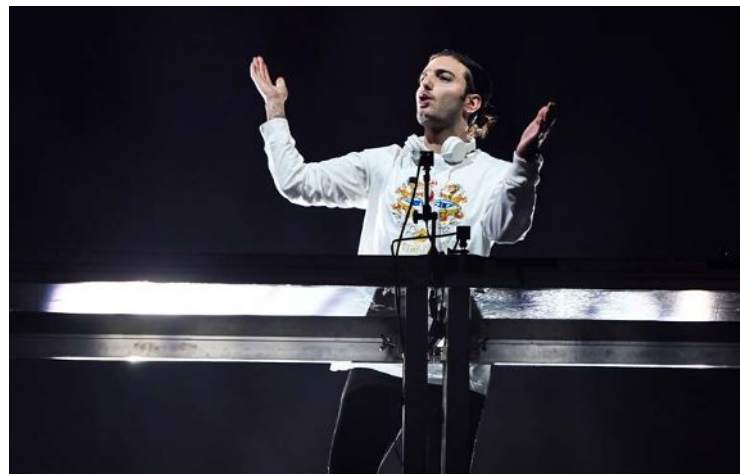
Saudiarabien storsatsar på nöje och turism. Idrottare, artister och influerare flygs in och blir villiga medlöpare till regimens försök att tvätta sig ren från förtrycket som pågår i landet.

Vi är stolta över att vara en av de pådrivande i förvandlingen av kungadömet", sa Ahmad bin Aqeel al-Khatib, dåvarande chef för Saudiarabiens General entertainment authority, under en presskonferens i februari 2018. "Genom dess tydliga syfte att bygga en nöjesindustri i världsklass kommer kungadömet Saudiarabien att hamna på den globala turism- och nöjeskartan."

I samma veva utannonserades storslagna planer på att fram till 2028 investera 64 miljarder dollar i landets nöjes- och kultursektorer. Sedan dess har evenemangen avlöst varandra, från monstertruck-event till modevisningar.

Satsningen är del av Saudiarabiens "Vision 2030", kronprinsen Mohammed bin Salmans program som syftar till att diversifiera landets ekonomi och göra det mindre beroende av oljeexporter under de kommande nio åren. I programmet ingår bland annat att locka turister och att få kungadömet unga befolkning att spendera pengar på underhållning på hemmaplan i stället för i grannländerna.

Bakom shoppingdistrikten och arenorna, bortom neonlamporna och strålkastarljuset fortsätter dock Saudiarabiens auktoritära regim med sitt omfattande förtryck av

Svenska dj:n Alesso är en av artisterna på den saudiska festivalen MDL Beast Soundstorm.

Foto: Pontus Lundahl/TT

delar av befolkningen. Homosexualitet straffas med döden, utländska migrantarbetare utsätts för modernt slaveri, kvinnorrättskampar fångas och torteras, och samhället är fortsatt könssegrerat.

Idrottare, artister och influerare som flygs in blir således villiga medlöpare till den saudiska regimens försök att tvätta sig ren från oförrätterna.

Årets version av underhållnings-säsongen Riyadh season är den mest påkostade hittills. Häromdagen ägde Saudiarabiens första formel 1-lopp rum och nästa vecka drar musikfestivalen MDL Beast Soundstorm i gång. På scen står David Guetta och Jeff Mills, men också svenska artister som Axwell,

Alesso och La Fleur. Även Rebecca & Fiona var kontrakterade för att uppträda, men har nu valt att hoppa av spelningen.

Små protester görs. Exempelvis bar formel 1-föraren Lewis Hamilton en hjälm med prideflaggan under loppet. Men överlag framställer både Saudiarabien och de utländska arrangörerna samt deltagarna evenemangen som ett slags progressivitetens fanbärare. De pekar ofta på framstegen som skett de senaste åren som motivering: Kvinnor tilläts köra bil! De får starta affärsverksamheter utan en mans godkännande! De får gå på fotbollsmatcher! Längst har den amerikanska wrestlingorganisa-

tionen WWE gått, som i utbyte mot 50 miljoner dollar per år har förbundit sig att anordna två årliga evenemang fram till och med 2027. Kvinnliga brottare, som initialt inte tilläts vara med, får nu gå matcher så länge de i stället för sina vanliga utstyrselar bär t-shirtar ovanpå redan heltäckande dräkter.

Invändningar om att uppträdanden och evenemang inte leder till ökad respekt för mänskliga rättigheter faller för döva öron. I slutet av november skrev exempelvis Hatice Cengiz, änka till den regimkritiske journalisten Jamal Khashoggi som 2018 styckmördades på det saudiska konsulatet i Istanbul, ett öppet brev i Washington Post där hon värdade till Justin Bieber att inte genomföra sin planerade konsert i Saudiarabien. Den 5 december, i anslutning till formel 1-tävlingen, ställde han sig ändå på scenen.

Kanske bör sport- och kulturutövarna inte kritiseras för mycket, de följer ju bara sina regeringars exempel. Saudiarabien exporterar mer olja och importerar fler vapen än något annat land, och genom så kallade följdeliveranser fortsätter Sverige att förse kungadömet med "krigsmaterial" trots Saudiarabiens inblandning i det katastrofala kriget i Jemen. När pengar finns att tjäna är det uppenbarligen lätt att titta bort.

Amat Levin
kulturdebatt@dn.se

DN.KULTUR

Redaktionen

Kulturchef: Björn Wiman
Bitr kulturchef: Åsa Beckman
Editionschef: Harald Bergius
Idé & Kritik-redaktör: Sandra Stiskalo (vik)
Nyhetsredaktör: Torbjörn Ivarsson
Redigering: Lars Klefbom, Marianne Stenberg, Emma Stenvall

Nyhetstips?

08-738 12 33
Mejl: torbjorn.ivarsson@dn.se

Kontakta kulturredaktionen

Mejl
kultur@dn.se
kulturdebatt@dn.se

Enskilda medarbetare nås säkrast på sina individuella mejladresser:
fornamn.efternamn@dn.se

Tel: 08-738 10 00

Post: DN Kultur
Dagens Nyheter
105 15 Stockholm

Dagens omslag:

Bilden som föreställer curatören Sandra Weil togs av DN:s fotograf Roger Turesson på konstgalleriet CF Hill i Stockholm.

Mer DN Kultur.

Missa inte DN:s Facebookgrupp för bokälskare!

Trilogier, antologier, fackböcker, barnböcker, ungdomslitteratur, dikter, noveller, tegelstenar och allt däremellan! "Snacka om böcker" är gruppen är för dig som älskar litteratur. Du hittar oss på [facebook.com/groups/snackaomböcker/](https://www.facebook.com/groups/snackaomböcker/)

Kalendariet ♥

Vad händer på stan?

Hundratals tips för hela familjen. Sök i kategorierna konsert, scen, barn, konst och klubb på dn.se/kalendariet

SAMSUNG Galaxy S20 FE 5G

VÄRDE
6 995 KR

VI BJUDER PÅ GALAXY S20 FE 5G

Fantastiska Galaxy S20 FE 5G ingår när du skaffar vårt bästa abonnemang med oändlig surf, C More och Netflix. Bara 499 kr/mån första halvåret, därefter 659 kr/mån.

VÄLKOMMEN TILL FOLKNÄTET

Samsung Clear View Cover

Halvgenomskinligt skal till Samsung Galaxy S20 FE. **499 kr.**

Samsung Watch 4 Classic 46mm

Den perfekta träningspartnern. **3 576 kr** (ord. pris 4 690 kr).

Samsung Galaxy Buds2

Trådlösa hörlurar med laddningsetui. **1 590 kr.**

Samsung Travel Adapter 25W

Ge dina enheter kraftfull och supersnabb laddning. **249 kr.**

KULTUR NYHETER

I korthet.

”Så som i himmelen” tas till de stora arenorna

Efter två år av uppskjutna föreställningar flyttar musikalen ”Så som i himmelen” till Göteborg och Scandinavium.

• ”Så som i himmelen” spelas nio gånger i Scandinavium i Göteborg till våren. Det blir den sista gången för originalensemblen att spela hela musikalen men riktigt slut är det inte. Det blir också två stora arenakonsserter; en på Skansen i Stockholm och en i Dalhalla i Rättvik.

– Musikalen har varit planerad sedan länge, men konserten är en väldigt ny idé. Det kommer bli underbart, säger Malena Ernman.

”En himmelsk musikalkonsert”, ska samla de största hittarna från musikalen, men också lite annat smått och gott.

– Det kan likaväl dyka upp något annat. Förmodligen något som angränsar till musik temat. Säkert en och annan Björn och Benny-låt, säger Philip Jalmelid, som spelar rollfiguren Daniel Daréus.

Konserten ska hållas på Skansen den 10 till 11 juni och på Dalhalla i Rättvik den 18 juni. För tillfället arbetar ensemblen med att bestämma vilka låtar som ska vara med i repertoaren.

Erik Jenderbo

●● Jag tycker att ångest, sorg eller ilska funkar alldeles utmärkt att skapa i.

Det säger serietecknaren **Nina Hemmingsson** till TT. Hon säger att hon har döpt sitt samlingsalbum efter sitt livstillstånd – ”Ewig inre kris”. Där har hon samlat två decenniers skapande.

12-15

...miljoner kronor är utropspriset när målningen ”Söndagsmorgon” av Anders Zorn säljs på Bukowskis största och avslutande liveauktion för året. Det är svenskt rekord i utropspris.

●● När du bokstavligen är fast i en cell är orden din enda livlina.

Poeten och juristen **Reginald Dwayne Betts** tänker skapa 1000 små ”frihetsbibliotek” för fångar runt om i amerikanska fängelser rapporterar The Guardian. Det första byggs i fängelset i Massachusetts där medborgarrättsaktivisten Malcom X internerades på fyrtioalet.

Drake vill inte vara Gramminominerad

Musik. Hiphopartisten Drake har bett Grammyjuryn att ta bort honom från nomineringslistan inför Grammygalan. Recording Academy, som ligger bakom nomineringarna, har gått honom till mötes, bekräftar man för Variety.

Varför Drake vädjar om att slippa bli nominerad i år är oklart, men kan bero på att artisten är missnöjd med att inte vara nominerad i någon bredare musikkategori än hiphop/rap. Men det är inte känt om han helt enkelt valde att inte bli nominerad i större kategorier som bästa album, artist, eller låt.

Nomineringar till Grammygalan måste göras av en representant från artisternas skivbolag och om en artist inte vill bli nominerad så skickar skivbolaget helt enkelt inte in något förslag. Men att dra tillbaka sin nominering i ett så här sent skede är ovanligt.

Drake har haft en ansträngd relation till Grammygalan, där han i fjol gick ut och föreslog att den skulle ersättas med ”något nytt som vi kan bygga upp över tid och ge vidare till kommande generationer”. TT

Ny utställning.

”Konstnärerna här manar till samhällsförändring”

I aktuella utställningen ”Mentors” samlar curatören Sandra Weil åtta konstnärer från vitt skilda bakgrunder och kontexter. Men ett har de gemensamt: De verkar alla för att göra världen bättre.

Ett lapptäcke, två roterande lamparmaturer, tolv uppstoppade fåglar.

Nej, det finns inget motiv, material eller särskild metod som sammanlänkar det tjugotalet verk i den blågråmålade salen där utställningen ”Mentors” är under hängning. Och någon koppling till en och samma konstnär, kultur, eller specifikt land finns inte heller.

Men trots påfallande olikheter, har verken åtminstone en väsentlig sak gemensamt, menar Sandra Weil, curatören bakom utställningen. Vart och ett av dem har perspektiv som inspirerar till förändring. Eller som hon säger: ”Jag har valt ut verk som syftar till att göra världen bättre.”

– Ta det här verket ”8 point star”, ett lapptäcke gjort av fyra generationer kvinnor i samhället Gee’s Bend i den amerikanska södern.

Trots att dess invånare, ättlingar till afroamerikanska slavar, marginaliserats, har deras konstverk skyddats, förts vidare och på senare år även visats på några av världens främsta konstmuseer. Men verken är inte bara bärare av en unik hantverksteknik, de är även ett led i medborgarrättsrörelsen där Gee’s Bends folkhistoria berättas konstverkens bildspråk.

Sandra Weil har flugit till ett minusgradigt Stockholm från ett

Konstnären Marie-Louise Ekman och curatorn Sandra Weil diskuterar på utställningen "Mentors" på galleriet CF Hill.

Foto: Roger Turesson

Utställningen "Mentors".

Visas på CF Hill i Stockholm till och med den 7 januari.

Utställningen visar verk av åtta konstnärer: Marie-Louise Ekman, Rithika Merchant, Miki Kratsman, Anna Samat, Barbara Kruger, Klara Lidén, Olafur Eliasson samt kollektivet Gee's Bend.

betydligt varmare Tel Aviv. I den israeliska kulturmetropolen har hon bott de senaste 25 åren och ägnat lika lång tid åt sitt livskall: konst.

Weils curatorskap innebär visserligen att hon bygger konstutställningar – processen och urvalet springer dock alltid ur ett personligt samhällsengagemang. Att vara en "doer", att involvera sig aktivt med syftet att förändra är hennes yrkesmässiga giv – och för henne även konstens främsta uppgift.

I Sandra Weils fall har engagemanget sedan 2007 handlat om flyktingar från Darfur och Eritrea. Genom en vän kom hon i kontakt med en grupp nyanlända muslimer och kristna som hon sedan dess har hjälpt integrera i det israeliska samhället. Ett samhälle som, enligt henne, självt inte ser sig som ansvarigt för den uppgiften. I början, berättar Weil, var hon väldigt fysiskt involverad, en "första hjälpen" som tog emot flyktingarna, fanns där och hjälpte till med akuta behov, ofta även nattetid. Sedan hon själv fick barn för åtta år sedan har hennes engagemang främst legat i att stötta och göra konstnärliga projekt med Kuchinate, ett kvinnokooperativ för asylsökande i södra Tel Aviv. Genom att sälja sina hantverk har det skapat en ekonomisk plattform,

men också en plattform för läkning och integration.

– Genom konsten kan möten uppstå och genom den kan vi förstå varandra på andra plan än språkliga och politiska. För mig handlar mentorskap om att inspirera till utveckling som syftar till att göra världen bättre. När jag fick frågan om att curera den här utställningen var mitt krav att det skulle handla om just det. Konstnärerna jag jobbar med här gör inte det de gör för att förverkliga eller framhäva sig själva, utan för ett större syfte. Deras konstnärskap blir plattformar för budskap som manar till förståelse och förändring, säger Sandra Weil.

Vi stannar till framför verk av Olafur Eliasson, den danska isländske konstnären som gjort sig världskänd genom sina storskaliga ljusinstallationer med referenser till klimatförändringen. Hans verk, som solcellslampan "Little sun" har inte enkom bidragit till minskade koldioxidutsläpp utan även till förbättrade levnadsförhållanden för hundratusentals människor. I utställningen hänger hans lamparmatur "Your unpredictable sameness" och hans "Your passing glacial morphology". Den senare en akvarellmålning där fragment av glaciäris placerats på papper med pigment som, när isen smälter, an-

I över 50 år har Ekman använt sin röst för att få människor att se saker annorlunda. Genom sin konst berättar hon oväntade historier om aktuella, politiska och tabubelagda ämnen.

Curator Sandra Weil.

"Your unpredictable sameness" av Olafur Eliasson.

Foto: Roger Turesson

tar diffusa färgformationer – en påminnelse om miljöns sårbara värde såväl och som naturens fascinerande egenskaper. Så tillkom Eliassons verk med is och akvarell också i samband med att han gjorde ett offentligt konstprojekt för FN:s klimattoppmöte COP 21 2015.

– Eliasson visualiserar det osynliga och tydliggör det människor har svårt att förstå. En rapport om ismältningen orkar många inte ens ta till sig, men ett konstverk drabar på ett emotionellt plan. Genom att relatera till känslor och kroppsliga upplevelser snarare än intellektet kan du fånga in människor och öppna upp för en dialog. Som i sin tur kan bidra till aktion. De här verken kan ses som en typ av aktivistisk konst, men kanske på ett mer poetiskt och känslomässigt vis än det vi ofta sammankopplar aktivistisk konst med, säger Sandra Weil.

Vi talar vidare om det hon kallar "konst för ett högre syfte" och konst som inspirerar till samhällsförändring. Konst handlar ju i stor utsträckning om att ge nya infallsvinklar och en bredare förståelse av skeenden runt omkring oss. I sammanhanget kommer vi även in på konstens betydelse för hållbarhet – både när det kommer till mellanmänniska relationer och vår planet. Jag tar efteråt diskussionen vidare till Sara Arrhenius, rektor på Kungliga Konsthögskolan i Stockholm, som jag vet har kunskap kring detta. Vad är hennes tankar kring konst som ett medel för samhällsförändring en hållbar framtid?

Sara Arrhenius.

Foto: Patrick Miller

Att konst uppmärksammar, kommenterar eller uppmanar till förändringar och även påverkar samhället har funnits lika länge som konsten själv. Exempelen är många, men ett är Goyas etsningar som uppmärksammade krigets fador. Eller alla politiska satiriker genom historien, som hos konstnärer som Honoré Daumier, John Heartfield och George Grosz.

Oavsett om ämnet är miljö, identitetspolitik eller flyktingfrågor, talas det mycket om aktivism i dag. Beträffande aktivismen inom konsten kan den ses som en del av konstens utveckling sedan modernismen, inte minst under det sena 1960-talet då en samhällskritisk och aktivistisk konst tydligt artikuleras parallellt med den tidens samhällsförändringar.

– Även i dag ser man hur den aktivistiska konsten svarar på sam-

hällsutvecklingen. Konstnären har breddat sin roll och tar inte bara del i samhällsdebatten, utan även i samhällsutvecklingen. Exempelvis i projekt som berör stadsutveckling, utbildning och klimataktivism. Det är en konst som ofta använder sig av ett "mjukare" deltagarperspektiv. Man är en medaktör, mer än en proteströrelse, säger Sara Arrhenius.

Tillbaka till gallerirummet och nu konstnären Marie-Louise Ekman som kom till efter den stora flyktingvågen 2015. I installationen "Flyktfåglar" (ett verk där en samling bronsfåglar vardera bär en uppstoppad fågel på ryggen), gestaltar Ekman genom sitt särpräglade humoristiska och lätt barnsliga manér, den tunna linjen mellan allvar och lek, mellan flykt och frihet.

– I över 50 år har Ekman använt sin röst för att få människor att se saker annorlunda. Genom sin konst berättar hon oväntade historier om aktuella, politiska och tabubelagda ämnen, säger Sandra Weil.

Som curator träffar Weil ofta människor som säger att de "inte förstår konsten". Dem svarar hon att det inte handlar om att förstå, utan om att känna. Det är lite samma sak med världsproblem som är för stora att greppa, menar hon.

– Exempelvis kan det vara svårt att relatera till "flyktingkrisen", men på en individnivå blir den mer begriplig. Känslan hos flyktingkvinnor som tvingas sätta sig i en båt och riskerar sitt och sina barns liv kan vi identifiera oss med. För hon hade lika gärna kunnat vara du, säger Sandra Weil.

Vi är tillbaka där vi började och lapptäcket "8 point star" med de åttauddiga stjärnorna. Sandra Weil stryker över textilen och berättar att hon reflekterat över att det är ett mönster som ständigt tycks återkomma i hennes arbete.

– Jag har sett de åttauddiga stjärnorna i verk av kvinnokollektivet som jag jobbat med i Israel. Och nyligen såg jag att de förekommer i textilkonstnären Märta Måås-Fjetterströms mattor. Är det inte intressant; att kvinnorna från vitt skilda bakgrunder och kontexter jobbar med samma motiv som kvinnorna i Märta väveri gjorde på 1920-talet i Skåne? I slutändan är det mer som förenar oss än som skiljer oss åt.

Sofia Edgren
kultur@dn.se

IDÉ & KRITIK

Lars Linders grötrim

Det strålar en stjärna i vårt Rosenbad, en kvinna har klättrat ditupp. Hon tog sig igenom den glasbarrikad vi män rest som värn för vår grupp. Nu krossades taket, ett trist resultat av samtidens tjat om vårt patriarkat. Men i hundra år låg det på - vackert så!

Debatt.

Foto: Paul Hansen

Att prata om nuckan som ful eller snygg har aldrig intresserat mig

Skönhetsdebatten gör något även med mig. Har man inte varit den som fått kåta män att vända sig om på gatan kanske man kan vara den fula och glada, tänker jag. Men det är samma gamla dans kring samma gamla blick. Det får räcka nu, skriver författaren *Malin Lindroth*.

N

är jag passerade femtio hände något avgörande, en förändring som jag sörjer och förbannar på ett sätt som vida överträffar förbannandet av kroppens förfall som det pratas så mycket om på kultursidor just nu. Kalkonhals? Gäddhäng? Vem bryr sig? Det som verkligen har stört mig sedan jag gick in i den traditionella tantåldern är upplevelsen av att kollektivanslutats till en berättelse vars dramaturgi jag inte känner igen mig i.

Upplevelsen påminner om hur det var i förpuberteten. Då, när man för första gången skulle knycklas in i en historia om kvinnolivet som en enkelriktad vandring in och ut ur synlighet. Vid femtiosex står jag där igen, redo för akt två, där blickar sägs slockna och osynligheten slår till. Skiftet märktes om inte annat på hur den riktade reklamen i mitt Facebookflöde förändrades. Annonserna för fertilitetspreparat hade upphört något år tidigare. Nu gav till och med Elitsinglar upp. Jag scrolade genom annonser för lyxiga seniorboenden, yoga-på-ålderns-höst och inkontinensunderbyxor från Wish och kände det mäktiga suget från den urgamla berättelsen om idealt kvinnoliv.

En liknande känsla kommer för mig när jag tar del av den senaste tidens debatt om åldrande och fullhet. Jag läser om de kvinnliga kulturskribenterna som upplever att de är för fula för att vara med i tv och känner hur jag sugts tillbaka till ruta ett, tillbaka till den tid i livet när skönhetsnormen satt som ett järnband kring allt man tänkte, allt man sa. Ful eller snygg? Sedd eller osedd? Jisses. Ska man aldrig gå fri?

Jag är inte ointresserad av fullhet. Tvärtom vill jag gärna läsa om den och är beredd att försvara den i en tid där renhetsidealerna skrämmer mig så mycket mer än tanken på ett säckigt ansikte i badrumsspegeln. En problematiserande text om upplevelsen av fullhet skulle vara väldigt välkommen, så också texter om inre förtryck och om dödsängest.

Den text som drar i gång hela debatten är ingendera. När Ann Heberlein sörjer sitt utseende på SvD:s kultursida handlar det om så mycket mer än den egna ledsenheten, hon vill också vara sanningssägaren som bryter tabun, säger det ingen annan i kulturvärlden vågar. "En sanning som inte får uttalas", heter det i ingressen, och jag fattar ingenting.

En människa vars kropp aldrig tillskrivits begärlighetens makt hade säkert kunnat skriva en förbjuden

text om det egna ansiktet. Men inte är det förbjudet för en medelålders kvinna som definierar sig själv som en före detta snygging att beklaga sin upplevda osynlighet? Den blicken är väl snarast det mest premierade, reproducerade och understödda perspektiv på flickors och kvinnors liv som finns. Är det inte vad de sa oss hela tiden, idolerna, de bättre vetande och hela skönhetsindustrin? Att livet skulle liksom upphöra på andra sidan begärets blick?

Jag har skrivit en del om avvisande och om livet bortom den blickarnas kamp som Ann Heberlein beskriver. När jag häromåret uppfann en figur som jag kallar nuckan var det många som ville prata om erotiskt kapital. Om nuckan nu var den ofrivilligt partnerlösa måste det väl på något sätt ha med fullhet att göra? Men att prata om nuckan i termer av ful eller snygg har aldrig varit intressant för mig. Vad jag däremot blivit varse ju mer jag har umgåtts med nuckgestalen är det kapital som tillkommer den som mönstrar på "rätt" historia.

Visst, man blir kanske bättre bemött och mer tagen på allvar om man räknas som snygg i gängse mening. Men det finns också en inte obetydlig vinst i att ansluta sig till berättelsen om kvinnolivet som en spikrak vandring in och ut ur begärets blick. Oavsett var man nu placerar sig själv på snygghetsskalan kan den historien fungera som ett kvitto på att jag har levt det som räknas som idealt kvinnoliv. Kanske är det därför historien är så överlevnads-kraftig, också bland oss som inte delar vare sig livserfarenheter eller estetiska preferenser med de skribenter som sörjer sitt unga ansikte.

Den så kallade skönhetsdebatten gör något med oss. Jag märker det hos mig själv, och jag märker det hos vänner som retar sig på det som skrivs. Plötsligt sitter vi där, i färd med att positionera oss i en berättelse som aldrig var vår. Om vi nu inte var de som fick kåta män att vända sig om efter oss på gatan, så där som kåta män visst har för vana att göra om det är rätt ställt med mig, ja då kanske man kan vara den fula och glada? Eller kanske hon som först var jättesnygg, sedan tappade stilen och var glad för det? Spekulationerna skaver. Oavsett hur halvsnygg eller helpful jag kommer fram till att jag var är det samma gamla dans kring samma gamla blick och den står mig upp i halsen. Det får räcka nu.

Det finns frihet i att bli äldre. Ann Heberlein skriver i sin text att hon hoppas på en tid när begären släcks och egointresset slocknar. För egen del tror jag mer på den sortens frihet som jag drömde ihop för nuckans räkning, den frihet som följer när man trasslar sig loss ur en historia som bara gjort en ont.

Malin Lindroth
kulturdebatt@dn.se

Malin Lindroth är skribent och författare, bland annat till böckerna "Nuckan" (2018) och "Rolf" (2020). I januari utkommer "Nuckans hjärtespalt", där hon praktiserar nuckblicken.

Läs även Greta Thurffjell: "Det är skillnad på skönhet och åtrå - få vill ligga med en oljemålning", Hanna Mellin: "Ge inte upp er plats, Ann Heberlein och Åsa Linderborg" på dn.se/kultur.

Skadeglädje hos högertwitrare

Om framtida ministrars lämplighet för uppdraget prövades och slutgiltigt fastställdes under fyllefester i tonåren skulle det bli glest runt varje regerings sammanträdesbord. Omdömeslöshet och bristande impulskontroll är för 16-åringen vad sugreflexen är för spädbarnet och

Ida Karkiainen. Foto: DN

vad skadeglädjen är för högertwitrarna. Inte desto mindre är bilden av en 15-16-årig blivande civilminister sittande i ett kök i Haparanda med armen i luften intressant. Den vittnar om ett vuxenblivande i en miljö på visst avstånd från såväl Bommersvik som Stureakademien. Det är inte omöjligt att sådana livserfarenheter kan vara till nytta för Ida Karkiainen som politiker.

Men Jimmie! Jimmie får minsann fortfarande dras med tjetet om vit makt-musik och "nazistiska rötter", ropar trollen triumferande, och tilllägger: Visar inte det hur hycklande de är, medierna och sossarna och det vänsterliberala etablissemanget! Skillnaden är dock att Jimmie Åkesson fortfarande är kvar i köket han marscherade in i som 16-åring. Per Svensson

Tecknare för Dawit

SVERIGES BUDSKAP
TILL DEN ERITREANSKA
REGERINGEN ÄR TYDLIGT:
VI KOMMER FORTSÄTTA
RÄKNA DAGAR ÄNDA
TILLS DAWIT ÄR FRI!

KEUERMANNEN

Stöd kampanjen för Dawit Isak på bankgiro 5045-0295

Självbiografi.

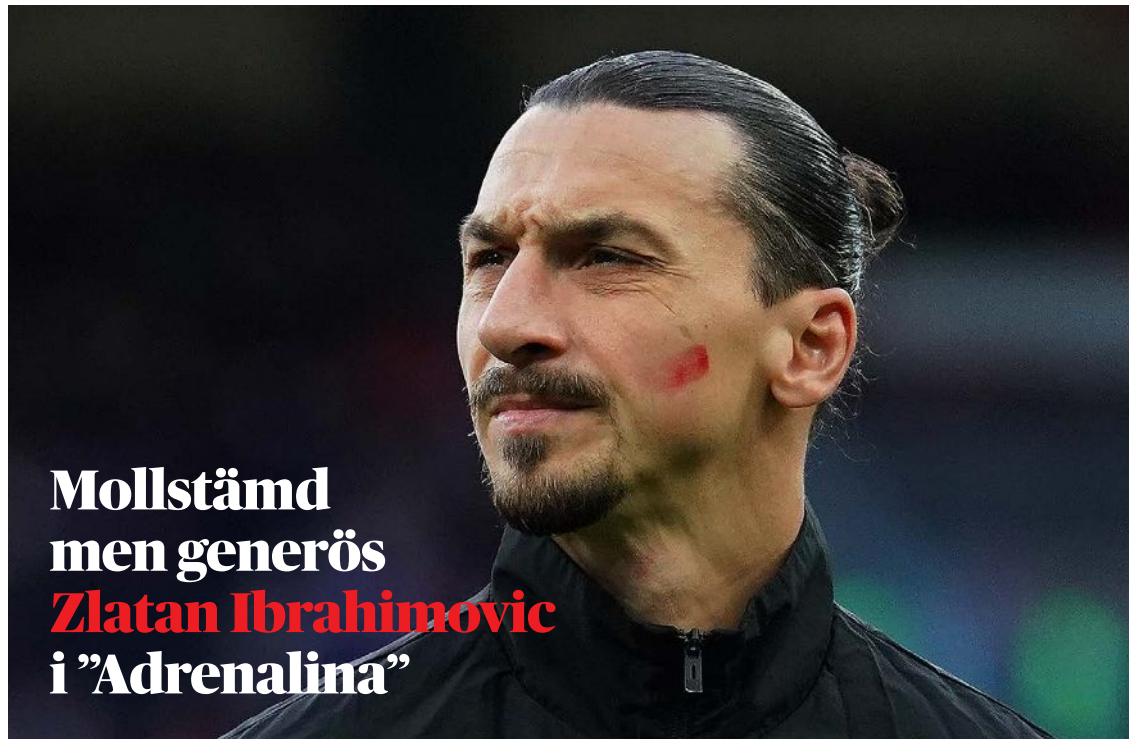

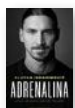
Foto: LaPresse, SipaUSA

Mollstämd men generös Zlatan Ibrahimovic i "Adrenalina"

"Adrenalina. Mina okända berättelser"

Zlatan Ibrahimovic. Berättat för Luigi Garlando

Övers. Viveka Holm. Albert Bonniers förlag, 250 sidor.

Jag känner igen min egen kärlek till män som stått mig otroligt nära när Zlatan Ibrahimovic beskriver sin relation med vännen Mino Raiola. Den går utanpå allt annat i hans liv. Han älskar sina barn, sin fru, sin fotboll, sina bilar, en handfull vänner, men Mino är hans enda riktiga vän, hans bror, hans pappa, hans rådgivare – hans allt.

Medier älskar att hata fotbollsagenten Mino Raiola, det förklarar säkert också Zlatans omätliga kärlek till just honom.

Om Zlatan Ibrahimovic har jag precis som alla andra haft tonvis av åsikter, de har skiftat under tid, men det är nog min son och hans kompisar som genom åren fått mig att förstå att Zlatan för dem verkligen är något annat än bara en fotbollsspelare bland andra. Han är ingen Gud, inte ens bland sina största tillbedjare, men han är en egen värld, av en annan sort, gjord av ett helt annat virke.

Om man förstår Zlatan, menar de, så råder det ingen tvekan om saken: Messi, Ronaldo, Maradona, Pelé, Cruyff. Ja. Absolut. Inget att tveka om. Fantastiska. Bästa spelarna.

Men så finns Zlatan, och det är något annat, något mycket mer – och jag tror faktiskt att de har fått rätt med åren.

Man får stå ut med ett visst återkommande självupptaget malande om hur hans visdomsord på äldre dagar fått till exempel Milan att vakna upp från de döda (även om det också har viss charm). Allt annat han berättar för den välrenommerade Corriere dello Sport-journalisten (och författaren) Luigi Garlando slukar jag med skrockande förtjusning.

Det finns de som ska hålla sig undan den här biografien (som till 80 procent handlar om karriär, spelare, domare, tränare) – jag känner några Zlatanskeptiker, om jag uttrycker mig mildt, som skulle hamna på hjärtintensiven bara efter något kapitel.

Den där kaxiga störiga jäveln från Rosengård och från träningsplanerna i Malmö springer fortfarande omkring där ute. Han berättar visserligen själv, och öppet och fint, om den inre sista han tvingats göra de senaste åren, när både kroppen börjat säga stopp och själen utvecklats även på ett annat plan än på fotbollsplanen.

Grundackorden är desamma, men något mer mollstämda: när stora delar av Romas fans skanderar "Zingaro, zingaro" (zigenare) vänder han sig mot dem och gestikulerar, "högre, högre" – men i en passus lite senare antyder han samtidigt att det ändå någonstans åter honom, han får ett gult kort av domaren, som samtidigt slår dövörat till mot halva Olympiastadions öppna, obehagliga rasism.

Zlatan Ibrahimovic har fyllt fyrtio och ser tillbaka på ett liv som gett honom så mycket, men som också stal hans ungdom. Han försakade allt, menar han, och gjorde det som krävdes: tränade, nött, tränade extra, mera, ännu mera, plågade sig till det yttersta – den svåra knäskadan, operationen, tvivlet, smärtan, han berättar öppet för oss om det som saknas i honom. Barndoms-traumat är väldokumenterat i David Lagercrantz "Jag är Zlatan", men det återkommer gång på gång som botten i de historier han berättar.

Det går aldrig att komma runt det tomma kylskåpet, hans mammas slit, fattigdomen. Fotbollen har varit en väg därifrån, men givetvis också en flykt, och han pratar fortfarande om det behovet: Att få fly. Ut i skogen, ut och jaga, ensam i bilen, bort från allt. Vid några till-

fällen drabbas han av riktig panikångest, han får svårt att andas, på sjukhuset, när hans son föds, när hans bror dör, när han kommer in i mardrömsfyllda rum av folk han inte känner.

Roligast att läsa är de många minnena från matcher och incidenter, bråk med spelare och domare och tränare, med Zlatan i centrum givetvis, vad som händer i omklädningsrummen, vad som sägs på plan – nivån på de där bråken är i många fall skrattretande, men när det kokar över och blir skarpt läge är det ingen som skrattar längre. De flesta har han försonats med, andra ska passa sig för att möta honom i en mörk gränd. Belgaren Lukaku skulle han inte backa för, och Inters Marco Materazzi skulle han nog gärna fälla en sista gång. Som boktiteln mer än antyder, allt handlar om adrenalin. Och om rädslan att leva helt utan den. Zlatan är uppriktigt orolig för pensioneringen. Man förstår honom.

Boken är också väldigt rolig och underhållande, som när han skriver om kompisar på plan: "Verratti är den ende spelare jag känner som alltid ber om bollen, även om han är markerad, felpacerad, på väg åt fel håll eller skadad ... Han vill alltid ha bollen."

Och Zlatan är generös, i alla fall en gång: "Den som är bäst på att leverera passningar i dag är Kevin De Bruyne. Han ser saker som andra inte ser. Den belgaren har en överblick som jag också försöker ha när jag spelar."

"Försöker ha ...?"

Man vill inte se honom linka av planen skadad för sista gången – man vill så gärna se ett sådant där obegripligt fantastiskt mål en sista gång. Sedan snörar du av dig skorna, Zlatan, låter dem stå kvar på plan och går av en sista gång. Okej?

Johan Croneman
johancroneman@gmail.com

Antisemitism.

Ur föreställningen "Forever Piaf" på Göta Lejon i Stockholm.

Foto: Nadja Sjöström

Den antisemitiska karikatyren på Göta Lejon är osmaklig, skriver Suzanne Gottfarb

● I föreställningen "Forever Piaf", som visas på Göta Lejon i Stockholm, uppträder en lång kavalkad av sångerskan Edith Piafs olika män, som bidragit till hennes karriär eller kärleksliv, ofta både och. En av dessa var den franskjudiska poeten Raymond Asso, som här gestaltas med en gigantisk, böjd lösnäsa, en klassisk antisemitisk stereotyp.

Raymond Asso, som verkade i Paris på 1930-talet fram till andra världskrigets utbrott, anses vara den man som skapade Edith Piafs karriär genom att omvandla henne från gatusångerska till etablerad artist. Han skrev även många av hennes låttexter. Här framställs han som en fäffig, självcentrerad och odräglig man; en löjlig figur som blir utskrattad av alla, inklusive Piaf själv. Den gigantiska lösnäsan accentuerar hans löjlighet, men mer än så alluderar den på klassiska antisemitiska nidbilder, som bland annat användes i det nazistiska propagandaorganet, Der Stürmer, utgiven på 1920- och 1930-talen av den ökända Julius Streicher.

Med tanke på den svenska ängsligheten, hur rädd man är att stöta sig med minoriteter i andra sammanhang, är jag minst sagt förvånad över att denna gestaltning verkar ha gått obemärkt förbi utan några som helst protester eller kommentarer.

Med tanke på den svenska ängsligheten är jag minst sagt förvånad över att denna gestaltning verkar ha gått obemärkt förbi utan några protester.

Här har man haft livliga debatter om en sal på Konstfack ska få kallas Vita havet. Vilka ord man kan säga eller inte säga, skriva eller inte skriva i litteratur, barnböcker, serier eller på museer. Gamla förlegade rasistiska uttryck har rensats ut. Ord för köns-tillhörighet justeras så att ingen ska bli sårad.

Jag undrar vad som hade hänt om man hade gestaltat en man med afrikanskt ursprung genom att trä på honom uppförstorade lösläppar. Eller om man porträtterat en kvinna med gigantiska lösbröst? Det hade förmodligen utlöst ett ramaskri.

Men att framställa en man av judisk börd med krokig lösnäsa går tydligen bra på en svensk scen år 2021.

Det är just de små förskjutningarna i att degradera människors värde man behöver vara vaksam på. Det sker inte med stora trumvirvar eller plötslig brutalitet utan snarare med små steg i det tysta, då man sakta tänjer på gränserna för vad som blir acceptabelt.

För manus och regi ansvarar Rikard Bergqvist, en veteran inom tv-serier och showbusiness. Vad är avsikten med lösnäsan kan man undra? Att underblåsa antisemitiska strömningar i en tid när antisemitismen kraftigt ökar i Europa och Sverige kan väl knappast vara syftet?

Ska det föreställa roligt, komiskt? Någon form av lyteskomik? Eller är det bara svensk aningslöshet?

Omdömeslöst, osmakligt och okänsligt är det definitivt.

Framför allt onödigt!

Suzanne Gottfarb
Författare och journalist
kulturdebatt@dn.se

KULTUR

Nobelföreläsning av Abdulrazak Gurnah.

”Därför har skrivandet varit en uppslukande del av mitt liv.” På tisdagen höll årets Nobelpristagare i litteratur den traditionella Nobelföreläsningen, som DN Kultur här kan publicera

Jag har alltid njutit av att skriva. Redan som skolpojke såg jag mer fram emot den lektion som ägnades åt uppsatsskrivning, när vi fick skriva en berättelse eller vad våra lärare nu trodde skulle intressera oss, än någonting annat på schemat. Då tystnade alla, böjde sig över sina skolbänkar och försökte leta fram något i minnet och fantasin som var värt att förtälja. I dessa ungdomliga alster fanns det ingen önskan om att säga något särskilt, minnas en oförglömlig upplevelse, uttrycka en bestämd uppfattning eller vädra sitt missnöje. Alstren krävde inte heller någon annan läsare än den lärare som hade gett oss uppgiften för att vi skulle öva upp vår förmåga att föra ett resonemang. Jag skrev för att jag blev tillsagd att skriva, och för att jag njöt så mycket av övningen.

Många år senare, när jag själv var lärare, skulle jag få uppleva det här från andra hållet, när jag satt i ett tyst klassrum medan eleverna satt böjda över sitt arbete. Det påminde mig om en dikt av D H Lawrence, som jag nu ska citera några rader ur:

Utdrag ur ”Det bästa med skolan”

**När jag sitter vid klassrummets strand, för mig själv,
ser sommarklädda pojkar som böjer
sina runda huvuden och skriver i ivrig nit:
och den ene efter den andre höjer
sin blick och ser på mig,
och mycket stillsamt begrundar,
som sågde han, men ser mig ej.
Så vänds blicken ner igen, med nöjda små
ilningar inför uppgiften vänder han bort
den igen,
han fann det han sökte, fick allt som fanns att få.**

På skrivlektionen som jag nämnde och som den här dikten blickar tillbaka på såg skrivandet inte ut som det skulle komma att göra senare. Det hade ingen motor och ingen riktning, det reviderades och omarbetades inte i all oändlighet. I dessa ungdomliga alster skrev jag så att säga i en rät linje, utan särskilt mycket tvekan eller korrigeringar, mycket oskuldsfullt. Även mitt läsande var på något sätt hämningslöst, också det utan någon särskild riktning, och på den tiden förstod jag inte hur tätt dessa sysselsättningar hängde samman. Ibland, när jag inte behövde stiga upp tidigt och gå till skolan, låg jag och läste så länge på kvällen att min far, som själv ofta led av sömnlöshet, var tvungen att komma in i mitt rum och säga åt mig att släcka. Även om man hade vågat det kunde man inte säga till honom att han ju fortfarande var vaken, så varför fick man själv inte vara det, för så talade man inte med sin far. Hur som helst låg han sömnlös i mörkret med ljuset släckt för att inte störa min mor, så tillsägelsen att släcka skulle ändå ha gällt.

Det skrivande och läsande som kom senare var välordnat jämfört med ungdomens slumpartade äventyr, men det slutade aldrig att vara en njutning och det var nästan aldrig mödosamt. Men så småningom blev det en annan sorts njutning. Det förstod jag inte fullt ut förrän jag flyttade till England. Det var där, i min hemlängtan och den vända som främlingens liv innebär, som jag började fundera på många saker som jag inte hade tänkt på förut. Det var den tiden, den långa tiden med fattigdom och utanförskap, som ledde till att jag började skriva på ett annat sätt. Jag fick mer och mer klart för mig att det fanns något som jag var tvungen att säga, att det fanns en uppgift att utföra, sorger och missförhållanden som behövde dras fram och tas i betraktande.

Först och främst funderade jag över vad jag hade lämnat bakom mig när jag så obetänksamt flydde från mitt hemland. Ett djupt kaos drabbade våra liv

i mitten av 1960-talet, där allt som var rätt och allt som var orätt överskuggades av våldet som åtföljde de förändringar som kom med revolutionen 1964: människor fängslades, avrättades, fördrevs och utsattes för oändligt många små och stora kränkningar och förtryckande handlingar. Som tonåring och omgiven av dessa händelser var det omöjligt att tänka klart på de historiska och framtida konsekvenserna av det som hände.

Det var inte förrän under mina första år i England som jag klarade av att tänka på den sortens frågor, reflektera över hur mycket hemskheter vi var i stånd att utsätta varandra för, få ett nytt perspektiv på alla lögnen och villfarelser som vi hade tröstat oss med. Vår historieskrivning var subjektiv och förbigick många grymheter med tystnad. Vår politik var rasistisk och ledde direkt till den förföljelse som kom efter revolutionen, när fäder slaktades inför ögonen på sina barn och döttrar utsattes för övergrepp inför ögonen på sina mödrar. Jag bodde i England, långt från de här händelserna men inom mig ändå djupt plågad av dem, och kanske hade jag därför svårare att stå emot kraften i de minnena än om jag hade befunnit mig bland människor som fortfarande levde med konsekvenserna av dem. Men jag plågades också av andra minnen som inte hade något med de här händelserna att göra: grymheter som föräldrar utsatte sina barn för, att människor hindrades från att uttrycka sig fullt ut på grund av dogmer som hade med samhällsställning eller kön att göra, den ojämlikhet som innebar att fattigdom och underordning var accepterade. De här frågorna är närvarande i allt mänskligt liv och inte specifika för oss, men man tänker inte alltid på dem förrän omständigheterna kräver att man blir medveten om dem. Jag misstänker att detta är en av de bördor som tynger människor som har flytt från ett trauma och hamnat i ett liv i trygghet, långt borta från alla som de har lämnat kvar. Så småningom började jag skriva om en del av de här funderingarna, inte på något metodiskt eller strukturerat sätt, inte ännu, utan bara för lindringen i att bringa lite reda i det som var förvirrat och oklart inom mig.

Men med tiden stod det klart att något djupt oroadt höll på att ske. En ny, enklare historia var på väg att konstrueras, och den förvandlade eller till och med utplånade det som hade hänt och byggde om det så att det skulle passa sanningarna för dagen. Denna nya och förenklade historia var inte bara segerherrarnas ofrånkomliga verk, ty dem står det alltid fritt att konstruera en berättelse efter eget behag, utan den passade också debattörer och forskare och till och med författare som egentligen inte var intresserade av oss, eller som betraktade oss genom en ram som överensstämde med deras världsåskådning, och som fordrade en välbekant berättelse om rasfrigörelse och framsteg.

Då blev det nödvändigt att tillbakavisa den historien, en historia som satte sig över de fysiska ting som vittnade om en tidigare tid, byggnaderna, gärningarna och ömsinheterna som hade gjort livet möjligt. Många år senare gick jag längs gatorna i staden där jag hade vuxit upp och såg hur saker och platser och människor hade förfallit, hur de levde vidare, grå och tandlösa och rädda för att förlora minnet av det förflutna. Det blev nödvändigt att göra en kraftansträngning för att bevara det minnet, att skriva om det som fanns där, att återupprätta ögonblicken och berättelserna som människor levde med och genom vilka de förstod sig själva. Det var nödvändigt att skriva om förföljelsen och grymheter som våra härskare i sin självtillräcklighet försökte suddas ut ur vårt minne.

Det fanns också en annan historiepuppfattning

som var nödvändig att ta itu med, en uppfattning som blev tydligare för mig när jag levde närmare dess upprinnelse i England, tydligare än den hade varit under min kolonialiserade skolgång på Zanzibar. Vi, alla som tillhör min generation, var kolonialismens barn på ett sätt som våra föräldrar inte var, och som inte heller de som kom efter oss var, åtminstone inte på samma sätt. Jag menar inte att vi var främmande för allt som våra föräldrar värdesatte eller att de som kom efter oss var fria från kolonialt inflytande. Det jag menar är att vi växte upp och gick i skolan under en period då imperiet var övermodigt, åtminstone i våra delar av världen, och då makten förklarade sitt verkliga jag i eufemismer och vi gick med på deras list. Jag syftar på tiden innan avkoloniseringsrörelserna i hela regionen fick upp farten och uppmärksammade oss på kolonialstyrets härjningar. De som kom efter oss hade sina egna postkoloniala besvikelser och tröstade sig med sina egna självbedrägerier, och kanske såg de inte klart eller inte tillräckligt ingående hur det koloniala mötet hade förvandlat våra liv, att vår korruption och vårt vanstyre i någon mån också var en del av det koloniala arvet.

En del av de här frågorna blev tydligare för mig i England, inte för att jag träffade människor som klagade om för mig i samtal eller i klassrummet, utan för att jag fick bättre kunskap om vilken roll en person som jag spelade i vissa av deras berättelser om sig själva, både i texter och i alldagligt prat, i munterheten som rasistiska skämt på tv och andra ställen togs emot med, i den självklara fientlighet jag möttes av vid vardagliga möten i butiker, på arbetsplatser, på bussen. Jag kunde inte göra något åt det mottagandet, men på samma sätt som jag lärde mig att läsa med större insikt växte det fram ett begär efter att i mitt skrivande vägra acceptera självsäkra summariska beskrivningar från människor som föraktade och förminskade oss.

Men skrivande kan inte bara handla om kamp och polemik, hur uppfriskande och trösterikt det än kan vara. Skrivande handlar inte bara om en sak, inte om den ena eller den andra frågan, eller om det ena eller det andra ämnet, men eftersom dess ämne på ett eller annat sätt är människolivet, kommer grymhet och kärlek och svaghet förr eller senare att bli dess stoff. Jag tror att skrivande också måste visa vad som kan vara annorlunda, vad det är som den hårda härskarblicken inte ser, vad som gör att människor, till synes små på jorden, känner sig förtröstansfulla i sig själva trots andras förakt. Därför kände jag att jag också måste skriva om det, och att jag måste göra det sanningsenligt, så att både det fula och det rättfärdiga framgår och människan träder fram ur förenklarna och stereotyperna. När det fungerar uppstår ur detta ett slags skönhet.

Och det betraktelsesättet bereder plats för skörhet och svaghet, för ömhet mitt i all grymhet, och för en möjlighet till godhet ur oförutsedda källor. Det är av dessa skäl som skrivandet för mig har varit en värdefull och uppslukande del av mitt liv. Det finns naturligtvis också andra delar, men det är inte dem vi avhandlar här och nu. Som genom ett litet mirakel finns den där ungdomliga njutningen som jag nämnde i början fortfarande kvar i skrivandet efter alla dessa årtionden.

Låt mig avsluta med att uttrycka min djupaste tacksamhet till Svenska Akademien för att ha skänkt mig och mitt författarskap denna stora ära. Jag är mycket tacksam.

Abdulrazak Gurnah

Övers. Helena Hansson

© Nobelstiftelsen 2021

Illustration: Stina Wirsén

”Det skrivande och läsande som kom senare var välordnat jämfört med ungdomens slumpartade äventyr, men det slutade aldrig att vara en njutning och det var nästan aldrig mödosamt.”

NÖJEN

Lyssna i DN-appen!

KAMRATPOSTEN HAR EN EGEN PODD!

Häng med KP-Lukas, KP-Jossan och KP-Ludvig bakom kulisserna på Sveriges mest älskade barntidning. Få reda på hur sängångare simmar, och testa om du kan höra skillnad på KP-Lukas och en varg...

KPodden innehåller flams, läsar-frågor, allvar och fakta i en perfekt blandning!

Lyssna i DN-appen eller på Radioplay.se och andra plattformar där poddar finns.

KULTUR

Nobel week lights.

Spektakulär upplysning i Stockholm

Just nu projiceras extra mycket på Stockholm. Precis som förra året lysas ett antal platser och byggnader upp under det som kallas Nobel week lights. Magnus Bons råder oss att se upp.

● Ingen som åkt via Slussen har väl kunnat undgå den väldiga lyftkranen som står där under ombyggnaden. Nu har den klätts in med gröna ljusslingor och tecknar under dygnets mörka timmar den lite kantiga konturen av en gran med röda lampor. Av en slump har den blivit stadens största ljusskulptur. Osäkert hur snyggt det är, men lyftkranen syns åtminstone tydligt.

Även om inte den ingår i "Nobel week lights", som just nu pågår för andra året i rad, står julkranen sig väl i jämförelse med flera av de lysande bidragen i Nobelprismuseets satsning. Under veckan ska ett tjugotal husfasader, broar och torg lysas upp på mer eller mindre fantasifulla sätt. Flera ljusinstallationer har lösa kopplingar till Nobelpristagare och är koncentrerade kring City. Även Västerbron pulserar i ett grönt ljusspel och Stadshuset projiceras med animerade iskristaller och jordklot. Det är spektakulärt på ett sätt som man kan förvänta sig av eventkulturen. Men samtidigt lättkonsumerat.

Inte ens det rörliga strålknipet som riktas upp mot kvällshimlen från Strömparterren lyckas riktigt

Installationerna är tända klockan 16-22 till den 12 december. Foto: Eva Tedesjö

överrösta stadens eget ljusbrus. Och på bron över till Skeppsholmen presenteras en "Supernova" – "stjärnornas sista andetag" – men verket liknar mest de festliga färgade lampor som numera lyser upp rulltrappor i tunnelbanan.

Det behövs ofta grepp av lyftkranens storlek för att man ska haja till. Fast jag rekommenderar den som besöker Stortorget julmarknad att höja blicken. Annars missar man Alessandro Lupis poetiskt glittrande stjärnhimmel av speglar. Bra funkas också Aleksandra Strati-mirovics två hjärnor som lyser upp Dramatens fasad. Hennes grafiskt tydliga tecken blinkar i omväxlande klara färger och är ett betydligt

smartare verk än den tama hjorden av lysande älgar som vandrar på andra sidan Nybroplan.

Även Eva Beierheimers fyndiga animation vid Stadsmuseet är sevärd. Det projicerade verket är enbart uppbyggt av frågetecken som far kors och tvärs och bildar fantasifulla mönsterslingor över museets fasad. Det fick mig att stanna till i väntan på bussen.

Har ljusskulpturerna helt tagit över efter stadens alltmer sällsynta fyrverkerier? Det tycker jag trots allt vore synd, för ett magiskt stjärnfall över Stadsgården smäller ändå högre.

Magnus Bons
kultur@dn.se

JUL MED

DN. ERBJUDANDEN

Vaccinet - historien om hur det omöjliga blev möjligt

När Sverige kavlade upp. I bilder från olika delar av landet skildrar DN-fotografen Anette Nantell den största vaccinationskampanjen i svensk historia. Bilderna formar en mäktig mosaik över hur Sverige gjorde en gemensam kraftanstängning när tiotusentals vårdanställda arbetade med att vaccinera miljoner svenskar. Genom vaccinet har mänskligheten åstadkommit något som ingen trodde var möjligt på så kort tid. **Beställ boken via dn.se/erbjudanden.**

FAKTA OM ERBJUDANDET

Ditt pris: 229 kr (ord. pris 299 kr), 32 kr frakt

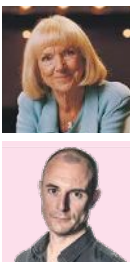

Julklapptips - trivsam wakeup-lampa

Starta din morgon med en vacker simulerad soluppgång och sex olika naturliga ljud eller FM-radio. Du kan även använda simuleringarna för att somna lättare. Det finns sju olika färglägen att välja mellan. Den praktiska LED-skärmen har en tydlig digital klocka och touch-knappar för enkel användning. Soluppgångs- och solnedgångssimulering, tio olika ljusstyrkor, snooze-funktion. **Köp lampan för endast 349 kr.**

FAKTA OM ERBJUDANDET

Ditt pris: 349 kr (ord. pris 449 kr), 29 kr frakt

Specialföreläsning av Rain Man med efterföljande samtal

Föreläsning med biljett, fri garderob, programblad samt **efterföljande samtal på scenen** med **Vicky von der Lancken**, exekutiv producent, samt skådespelarna **Robert Gustafsson** och **Jonas Karlsson**. De berättar om hur man arbetat fram publiksuccén Rain Man och vad som händer bakom kulisserna. Samtalet leds av **Johan Hilton**, scenredaktör på DN Kultur. Rain Man är en gripande historia där humor, värme, acceptans och kärlek står i fokus. Boka dina biljetter redan i dag!

FAKTA OM ERBJUDANDET

Pris: paketpris 585-805 kr (kategori D-A)

Datum och tid: 16 januari kl 15.30, samtal kl 18.15-19.00

Plats: Oscarsteatern, Kungsgatan 63, Stockholm

Läs mer och se fler julklapptips på dn.se/erbjudanden

Vad ger man en padelspelare i julklapp?

Köp presentkort på filmstaden.se

Alltid rätt julklapp!

Bioprogram
onsdag 8 dec - torsdag 9 dec
(med reservation för ev ändringar)

Spännande film

- Antim: The Final Truth** Action, Drama (15 år)
eng text
HERON CITY: 18.10
KISTA: 18.50
- Antlers** Skräck (15 år)
SERGEL: To 20.40
- Dune** (11 år)
Äventyr, Drama, Sci-Fi
KISTA: 13.10
SERGEL: On 18.00, 19.20 To 19.20
SICKLA: To 18.30
SÖDER: 18.10
- Eternals** (11 år)
Action, Äventyr, Drama
HERON CITY: 17.50, 19.50

- KISTA: 15.10, 19.40
SCANDINAVIA: On 15.45, 19.45 To 15.45, 20.00
SCANDINAVIA VIP: On 19.30 To 18.45
SERGEL: On 14.20 To 12.00
SÖDER: 15.40, 19.10
TÄBY: To 19.30
- IMAX** SCANDINAVIA: On 14.45
- Ghostbusters: Afterlife** (11 år)
Action, Komedi, Drama
HERON CITY: 17.30, 20.30
KISTA: 16.00, 16.50, 20.10
SCANDINAVIA: 14.15, 17.45, 20.45
SERGEL: 14.40, 18.50
SICKLA: 20.30
SÖDER: 19.50
TÄBY: 20.00
- House of Gucci** (11 år)
Drama, Thriller, Crime
HERON CITY: 19.00, 19.15, 20.00
HERON CITY VIP: 19.10
KISTA: 19.00, 19.50
RIGOLETTO: On 17.15, 18.30 To 17.00, 18.30
SAGA: On 14.10, 17.45 To 15.15, 19.15
SCANDINAVIA: On 18.15 To 12.45, 18.15
SCANDINAVIA VIP: On 15.30, 19.15, 20.00 To 15.15, 19.15, 19.45
SERGEL: On 14.20, 16.00, 18.10, 19.30 To 14.20, 16.00, 19.30
SICKLA: 14.50, 18.40
SÖDER: 15.30, 18.50, 19.30

- TÄBY: 15.10, 19.00
- ATMOS** SCANDINAVIA: On 14.00, 18.00 To 14.00, 19.30
- Juzni vetar 2: Ubrzanje** (15 år)
Action, Crime
eng text
HERON CITY: 20.10
- Last Night in Soho** (15 år)
Drama, Skräck, Thriller
KISTA: On 12.20
SCANDINAVIA: 20.30
SERGEL: On 16.10, 17.40, 20.00, 20.20 To 16.10, 20.00, 20.20
- No Time to Die** (15 år)
Action, Äventyr, Thriller
HERON CITY VIP: 18.45
KISTA: 15.20, 19.20, 19.30
RIGOLETTO: On 17.30, 19.30 To 20.00
SAGA: On 15.40 To 16.40
SCANDINAVIA: On 19.00 To 15.30, 19.00
SCANDINAVIA VIP: 12.45, 16.30, 20.15
SERGEL: 14.10, 18.20, 19.10
SICKLA: 14.30, 18.15
SÖDER: 14.40, 18.20
TÄBY: On 18.30 To 14.40, 18.30
- ATMOS** SCANDINAVIA: 18.30
- IMAX** SCANDINAVIA: To 18.45
- Pig** (15 år)
Drama, Thriller
SERGEL: 13.10, 20.40

- Pitbull - Exodus** (15 år)
Thriller
eng text
KISTA: On 16.10
- The Card Counter** (15 år)
Drama, Thriller
SERGEL: To 20.50
- Venom: Let There Be Carnage** (15 år)
Action, Skräck, Sci-Fi
HERON CITY: 17.20, 20.30
KISTA: 14.30, 17.10
SCANDINAVIA: 12.15, 14.30, 17.15, 21.20
SERGEL: On 13.30, 16.20, 18.30, 20.30 To 13.30, 16.20, 20.30
SICKLA: On 20.15
TÄBY: 20.30
- Underhållande film**
- It's Christmas - Jonas Kaufmann Konsert** (15 år)
PREMIÄR TORSDAG!
MUSIK
RIGOLETTO: To 18.00, 20.30
- The French Dispatch** (11 år)
Komedi, Drama, Romantik
HERON CITY: On 17.30
KISTA: To 14.40
RIGOLETTO: On 21.00
SAGA: On 17.15, 20.00 To 16.00, 18.45
SICKLA: On 15.15
SÖDER: 20.00

- Barn- och familjefilm**
- Ainbo: Amazonas väktare** (7 år)
Animerat, Äventyr, Komedi, Familj
sv tal, otetad
KISTA: On 12.50
- Baby-bossen 2: Familjeföretaget** (7 år)
Animerat, Äventyr, Komedi, Familj
sv tal
HERON CITY: 17.15
KISTA: 12.40, 16.40
- Croodarna 2: En ny tid** (7 år)
Animerat, Äventyr, Komedi, Familj
sv tal
KISTA: To 12.10
- Encanto** (7 år)
Animerat, Äventyr, Komedi, Familj
sv tal
HERON CITY: 17.20
KISTA: 11.30, 13.00, 14.10, 17.00
SCANDINAVIA: 12.30, 13.15, 15.15, 17.30
SERGEL: On 13.00, 13.50, 16.30, 17.30 To 13.00, 13.50, 16.30, 18.10
SICKLA: 18.00
SÖDER: 16.45, 17.15
TÄBY: 15.15, 18.05
- Ron rör om** (7 år)
Animerat, Äventyr, Komedi, Familj
sv tal
KISTA: 11.40

- Familjen Addams 2** (7 år)
Animerat, Äventyr, Komedi, Familj
sv tal
HERON CITY: 17.00
KISTA: 12.00
SERGEL: 13.40
- Harry Potter och de vises sten** (11 år)
Klassiker
Fantasy, Äventyr, Familj
TÄBY: On 14.50
- Jorden runt på 80 dagar** (Btill)
Animerat, Familj
sv tal
HERON CITY: 17.00
- Lilla Anna och Långa Farbror Knattebio** (Btill)
Animerat, Familj
sv tal
SCANDINAVIA: To 13.45, 16.15
SÖDER: 15.00
- Paw Patrol: Filmen** (Btill)
Animerat, Äventyr, Komedi, Familj
sv tal
KISTA: 13.30
SERGEL: 12.20
SÖDER: 14.30
- Prick & Fläck på fläcken Knattebio** (Btill)
Barn, Tecknat
otetad
SCANDINAVIA: 13.30
SERGEL: 12.10
TÄBY: 14.10

- Sagan om Karl-Bertil Jonssons julafton** (Btill)
Drama, Familj
HERON CITY: 17.40
KISTA: 11.50, 14.20, 17.40
RIGOLETTO: On 17.00 To 17.30
SCANDINAVIA: 12.15, 14.45, 18.45, 21.15
SCANDINAVIA VIP: On 13.45, 16.45 To 13.15, 16.00
SERGEL: On 12.30, 15.00, 17.20, 17.50, 20.50 To 12.30, 15.00, 17.20, 17.50, 18.30, 21.00
SICKLA: On 17.45 To 15.15, 17.45
SÖDER: 14.50, 17.30, 20.15
TÄBY: On 17.40 To 14.30, 17.40
- Var inte rädd Långa farbror Knattebio** (Btill)
Animerat, Barn, Familj
otetad
SAGA: On 12.50 To 13.50
- Vem lurar Alfons?** (Btill)
Knattebio
Animerat, Barn, Familj
otetad
SICKLA: On 14.20

- CODA** (Btill)
Drama
HERON CITY: To 17.30
KISTA: On 14.40
- Drottning Margareta** (11 år)
Drama
HERON CITY: On 19.25 To 19.50
KISTA: 15.00, 18.00
RIGOLETTO: On 20.30 To 21.00
SAGA: On 13.50, 16.45, 19.30 To 12.50, 15.45
SERGEL: On 12.40 To 12.50
SICKLA: On 14.40, 18.30 To 14.40
SÖDER: 16.30, 19.20
TÄBY: On 16.20, 19.30 To 16.20
- Dziewczynny z Dubaju** (15 år)
Drama
eng text
HERON CITY: 19.50
KISTA: 19.45
- En runda till** (11 år)
Drama
STURE: On 13.30, 19.30 To 14.00, 19.30
- King Richard** (11 år)
Biografi, Drama, Sport
SERGEL: On 15.40 To 15.40, 19.20
- Kören - En film om Tensta Gospel Choir** (Btill)
Dokumentär
KISTA: On 17.50
SERGEL: On 15.30 To 15.50
- Lena** (7 år)
Dokumentär
SÖDER: 14.20, 17.00

- MONSTA X: The Dreaming** (Btill)
PREMIÄR TORSDAG!
Musik, Dokumentär
eng text
HERON CITY: To 17.30
SCANDINAVIA: To 18.00
SERGEL: To 18.00
- New Order** Drama (15 år)
STURE: 18.30
- The Father** (11 år)
Drama
SAGA: On 13.20, 14.40, 19.00 To 13.20, 14.20, 20.00
SERGEL: 13.20, 16.00, 18.20
SÖDER: 15.20
TÄBY: To 17.10
- The Last Duel** (15 år)
Drama
SERGEL: On 19.00
- Tryffeljägarerna från Piemonte** (Btill)
Dokumentär
STURE: 13.00
SÖDER: 15.10
TÄBY: 14.20
- Wesele** Drama (15 år)
eng text
KISTA: To 16.10
- Världens värsta människa** (7 år)
Komedi, Drama
SCANDINAVIA VIP: To 14.30
SICKLA: On 15.40 To 20.15
STURE: On 17.00, 20.00 To 13.30, 16.15, 20.00
SÖDER: 15.40, 18.30
TÄBY: On 16.30

Åldersgränser på bio:
7 år Kan även ses av yngre barn i vuxens sällskap.
11 år Kan även ses av barn från 7 år i vuxens sällskap.
15 år Kan även ses av barn från 11 år i vuxens sällskap.

FILM SOM STANNAR KVAR LÄNGRE
Läs mer på filmstaden.se/utmarktfilm

Våra biografer är kontantfria.
Köp biljetter på filmstaden.se eller i appen.

SVENSKA BIO

Välkommen till Stockholms kvalitetsfilmbiografer

<p>8-9 dec</p> <p>Grand Sveavägen 45</p> <p>Kassan öppnar 12.00</p> <p>Clara Sola 15.20</p> <p>Drottning Margareta On 15.00, 17.30, 20.00 To 12.30, 15.00, 17.30, 20.00</p> <p>House of Gucci 17.30, 20.45</p> <p>No Time to Die 21.00</p> <p>The French Dispatch 13.00, 18.00</p> <p>Tryffeljägarerna från Piemonte 12.45, 15.00</p> <p>Världens vackraste pojke 12.30</p> <p>Världens värsta människa 15.40, 18.20, 20.20</p>	<p>Victoria Götg 67</p> <p>Kassan öppnar 12.00</p> <p>Allt gick bra 21.15</p> <p>Bellum - Krigets demon 19.00</p> <p>Benedetta 20.30</p> <p>Clara Sola 13.00, 15.00</p> <p>CODA 13.40 Sista visningarna</p> <p>Drottning Margareta 12.45, 17.45</p> <p>En runda till Oscarvinnare! 20.45 Sista visningarna</p> <p>Gorillaz: Song Machine Live From Kong Musik PREMIÄR! On 20.00</p> <p>House of Gucci 18.00, 21.00</p>	<p>I koltrastens land 16.20</p> <p>Kören - En film om Tensta Gospel Choir 18.15</p> <p>Lena 15.40</p> <p>No Time to Die On 12.30 To 12.30, 20.15</p> <p>Pleasure 20.30</p> <p>Sabaya 16.40</p> <p>Sagan om Karl-Bertil Jonssons julafton 14.00, 18.15</p> <p>The Father Oscarvinnare! 12.30, 16.20</p> <p>The French Dispatch 15.40, 18.30, 20.45</p> <p>Tryffeljägarerna från Piemonte 14.00, 15.20, 18.30</p> <p>Världens värsta människa On 13.20, 16.00, 18.45, 21.15 To 16.00, 18.45, 21.15</p>
--	---	--

Köp biljetter på svenskabio.se eller i Filmstadens app

BIO

BIO-BISTRO

CAPITOL

ETABL. 1926

BISTRO

Onsdag 8 dec

Öppnar 30 min före 1:a föreställning

No Time to Die 17.00

House of Gucci 17.15

The Hand of God 17.20

Drottning Margareta 17.30

Dune 20.15

The Power of the Dog 20.15

Klassiker: Die Hard 20.30

Världens värsta människa 20:45

1 & 2 kan dine-in-platser bokas, med servering från bistro.

CAPITOLBIO.SE S:T ERIKSGATAN 82

Zita

FOLKETS BIO

BIOPROGRAM ONSDAG 8 DEC

zita.se • 08-23 20 20

Birger Jarlsgatan 37

Kassan öppnar kl 13.45

The Rescue 20.15

Bellum 18.30

Clara Sola 20.15

Kören 14.30

Sabaya 16.15

Charismatic Megafauna 20.45

Världens värsta människa 18.15

Konsertfilm på Zita: Gorillaz: Song Machine 19.30

C/o Folkets Bio Kortfilm: Midas (Fri entré) 18.30

Kommande på Zita: From the wild sea 10/12

Martin Eden 10/12

Hej, stora värld 10/12

se program & köp biljetter på zita.se

SING 2

BIOPREMIÄR 22 DEC

Hej, stora värld!

PÅ BIO 10 DEC

Lilla mamma

En film av Céline Sciamma

«Fascinerande filmpäråla av regissören till hyllade Porträtt av en kvinna i brand»

BIOPREMIÄR 17 DECEMBER

ANNETTE

EN FILM AV LEOS CARAX

MUSIK SPARKS

PÅ BIO 17 DEC

Att bo i husbil.

"Vi flyttade inte in i husbilen för att komma bort från någonting, vi skapade någonting vi ville komma till", säger Jari Siltenius och Arnold Bergman.

Foto: Anders Hansson

Jari och Arnold valde att flytta in i husbilen

För tre år sedan ägde de var sin bostadsrätt i Stockholm. Men till slut tröttnade Jari Siltenius och Arnold Bergman på pendlandet och bestämde sig för att flytta in i sitt transportmedel: en husbil.

I dag bor de på 13 kvadratmeter på en camping utanför Malmö. Åtminstone just nu.

- Vår lägenhet blev till slut ett hinder, säger de.

Hemmets trygga vrå Del 3

Vissa känner spänning inför en flytt, men för många är en ständig adressändring en källa till oro. I Insidans serie undersöker vi olika aspekter av hemmet. Del 1 publicerades i måndags och del 2 i går.

• Arnold och Jari sitter vid sitt köksbord. Genom datorskärmen ser det ut som ett vanligt kök, men vänder man stolarna 180 grader blir de till ett förarsäte. I en husbil. Där de bor. Året runt.

Tidigare i år omlokaliserade de från ett liv i Stockholm med jobb och studier i Uppsala till Skåne och Malmö. Vanligtvis brukar de köra runt och parkera hemmet på olika platser, men just nu står de parkerade på en camping över vintersäsongen.

- Det är skönt att vårt hem kan byta plats. Vill vi vakna upp vid havet så kan vi det. Innan husbilen var man tvungen att boka semester och hotell, men nu kan vi bara rulla runt och vakna var vi vill, säger Arnold.

Allting började sommaren 2018 som ett semesterprojekt. Planen var att resa runt i Europa i en husbil. De köpte en gammal skranglig modell, och förberedde sig på att skrota den längs vägen ifall den skulle braka ihop.

Men bilen höll, och när de kom hem efter

Arnold Bergman, Jari Siltenius och hunden Ayaxh.

Ayaxh i sovrummet.

För Arnold och Jari var det viktigt att ha olika sorters glas och porslin för att bilen skulle kännas som ett riktigt hem.

semestern fortsatte husbilslivet på helgerna. Det sådde ett frö om en ny möjlig livsstil, och de nya erfarenheterna fick dem att se på sin vardag med nya ögon.

– Vi satt på E4 mellan Stockholm och Uppsala upp till fyra timmar om dagen, och till sist orkade vi inte längre. För att orka kliva upp klockan fem på morgonen och åka till Uppsala gick vi och la oss jättetidigt om kvällarna. Det ledde till att vi kom hem, sov och åkte igen. Helgerna gick åt till att städa och fixa allt vi inte hunnit under veckorna, berättar Jari.

De insåg att lägenheten i Stockholm snarare försvårade än underlättade livet. När de upptäckte en podd om "vanlife", personer som bor eller delvis bor i olika sorters husbilar, började de fundera: Var ett sådant liv möjligt för dem också?

– Livsstilen vi hade var inte försvarbar ur så många aspekter. Vi märkte att vi trivdes med husbil, så vi bestämde oss helt enkelt för att testa det på heltid, säger Arnold.

Sommaren 2019 flyttade de in i husbilen permanent. De skulle börja med ett år, men med en viktig överenskommelse: Inget gnäll. Allt man var missnöjd med fick man spara tills året var slut. De hyrde ut Jaris lägenhet och sålde Arnolds, och för vinsten köpte de en modernare

och mer välekiperad husbil. Inflyttningsfesten blev en resa ner till Frankrike.

– Det kändes som en bra taktik att börja med något lättsamt. Det som kändes konstigt var när semestern var slut och vi kom hem igen och det inte fanns någon lägenhet kvar, säger Arnold.

Året som följde tillbringades mestadels i Uppsala med omnejd. Sedan kom pandemin. De hade bott permanent i bilen i ett halvår och planerat utifrån att de skulle ha jobb och skola att gå till.

– Vips skulle alla jobba hemifrån. Vi skulle alltså sitta två stycken, på 13 kvadrat. Men det gick ganska snabbt att anpassa sig. En fick sitta längst fram och en längst bak i bilen, säger Arnold.

Framåt vårkanten bestämde de sig för att skjuta på slutdatumet i husbilen på obestämd framtid.

På grund av pandemin tillbringades semestern 2020 inrikes, närmare bestämt i Skåne. Ännu en gång visade sig semestern glänta på dörren till nya livsval. Framåt hösten började båda två slänga ut krokarna om jobb nere i Skåne. Båda två fick napp.

– Då kände vi okej, den här flytten blir enkel. Det är ju bara att parkera där nere så är det färdigt, säger Arnold.

– Hade vi inte bott i husbilen hade det varit en mycket högre tröskel att flytta till Skåne. Nu tog hela flytten bara sju timmar, fyller Jari i.

Många av de som sysslar med "Vanlife" har av förklarliga skäl oftast platsflexibla jobb. Så är inte fallet för Jari och Arnold.

– Vi är lite mer analoga nomader. Vi har traditionella jobb som bygger på att vi fysiskt träffar människor eller djur. Så vi sticker ut lite, berättar Arnold.

Det är inte det enda sättet de skiljer sig från den klassiska "Vanlifern". Jari och Arnold berättar att många i communityn är minimalisterna och tycker om att bygga och komma på så billiga och smarta lösningar som möjligt. Dessutom har de allra flesta husbilslivet som en hobby. Jari och Arnold har inte riktigt det intresset, och har valt att bo i en färdigbyggd bil.

– Vi är inte på semester, och det är viktigt för oss att vi känner att detta är ett hem. Vi har porslin och inte papptallrikar, vi har flera olika sorters glas, och i princip allt man behöver till ett vanligt hem, säger Arnold.

– Vi var noga med att det ska vara en bra standard. Det var viktigt för oss, och vi vill kunna bjuda hem vänner på middag och så.

Men vad är det egentligen som gör en bostad till ett hem och inte bara en sovplats? Det är en fråga som Arnold och Jari fått utforska under tiden i husbilen.

– Förut var ett hem den plats där jag hade mina grejer, men nu har jag inte samma känslomässiga relation till saker och möbler. Och man är nöjd med mycket mindre, säger Arnold.

– Nu är hemma där ni två är, fortsätter han och syftar på Jari och hunden Ayaxh som precis hoppat upp i hans knä.

Jari håller med, och minns tiden i Stockholm. För honom är känslan av ett hem starkare nu när de faktiskt har tid att vara just hemma.

– Det som blev tydligt när vi flyttade in här är hur lägenheten mest var i vägen. Även om den var fin så kändes det inte som ett hem, för vi var aldrig där.

– Här har vi vår säng, och det är inte en tillfällig säng trots att den står på en tillfällig plats. Vi har våra kläder även om det är ett begränsat urval. Vi kan laga all mat och ha en vardag och vardagslyx. Det är ett helt fritt eget val som vi har gjort, fortsätter Jari.

Hur naturligt och hemma husbilslivet än känns, så har de stött på patrull flera gånger under årens lopp. Saker går sönder, och en husbil kräver en hel del underhåll.

– Vi är inga proffscampare och har gjort ganska många tabbar. Men de har gjort att man är enormt tacksam, för det rinner inte en enda droppe vatten ur kranen och vi inte fyller på med vatten själva. Har vi inte koll på elen så blir det ingen ström, säger Arnold.

Många tror att husbilslivet innebär en lägre månadskostnad än ett "vanligt boende", men så är faktiskt inte fallet. Utgifterna är många: el, tvätt, campinghyra, försäkring, reparationer, biltvätt

Vi är inte på semester, och det är viktigt för oss att vi känner att detta är ett hem.

Arnold Bergman om livet i husbilen tillsammans med Jari Siltenius.

och service. För Jari och Arnold har boendekostnaderna inte minskat sedan de flyttade in i husbilen, utan är ungefär desamma som tidigare.

Under åren i husbilen har den största praktiska utmaningen visat sig var något som de själva tycker är ganska banalt.

– Det låter kanske jättetöntigt, men det är att få sin tvätt torkad. I Sverige finns det inte tvättinrättningar på samma sätt som det gör i andra länder, så det är ett ständigt jagande efter tvättmaskiner när man är ute på rull, förklarar Jari.

– Och när du väl lyckats tvätta så ska den torka också. Flera gånger när vi kommit med en jättekasse med tvätt och ska hänga upp den utanför husbilen har det börjat ösregna, säger Arnold.

Resterande problem löser de galant, tycker de. Bland annat kräver de 13 kvadratmetrarna sin utrymmesplanering, inte minst för husfridens skull. De hänvisar återigen till gnällförbudet.

– Vi lärde oss att man måste se allting positivt och vara lösningsorienterad. Det går till exempel inte att laga mat tillsammans, för det blir för trångt. Man får en annan dynamik när man rör sig, och man måste synka, säger Arnold.

– Så är det på morgonen också. Båda kan inte gå upp klockan sex, utan en får gå upp halv sju. Då är det är jätligt taskigt om den första ligger och snoozar, säger Jari med en menade blick.

– Menar du mig nu? utbrister Arnold.

Efter det ögonblicks snabba kärleksknabbet understryker de vikten av att vara ett team. De rekommenderar absolut inte livsstilen till par som har det knaggligt. Något som de menar skulle kunna sluta i en katastrof.

I framtiden hoppas Arnold och Jari kunna resa mer med husbilen, och i vår planeras en Europatur. Just möjligheten att resa utomlands med husbilen är något de känner att de hittills gått lite miste om.

– Egentligen var det inte alls så här vi hade tänkt livet i bilen. Vi hade planerat för fler resor i Europa, så det är något vi verkligen längtat efter. Men när det blir är det är lite pandemin som får utvisa, säger Jari.

Ännu längre fram i tiden drömmer de om att kunna övervintra i husbilen i Spanien eller Portugal. När det blir av är dock osäkert, och dessutom måste de lösa logistiken med jobb.

– Men det ska i alla fall bli av innan vi bli pensionärer, lovar de.

Under tiden planerar de att bo kvar i husbilen och i Skåne. Åtminstone än så länge.

– Vi kommer att bo så här tills vi tappar lusten, men det kommer inte att vara för resten av våra liv. Någon dag vill vi nog köpa ett hus, men vi har inte satt något datum. Säkert är i alla fall att husbil kommer vi alltid ha i någon form.

Ellen Norberg

ellen.norberg@dn.se

Om Jari & Arnold

● **Jari Siltenius**

43 år gammal veterinärstudent som tar examen januari 2022, men arbetar just nu som tillförordnad veterinär på Österlen i Skåne.

Intressen: Träning, argentinsk tango, djur, matlagning.

Kuriosa: Jari är ett riktigt schlagerorakel som brukar kunna tippa vinnaren i Melodifestivalen.

● **Arnold Bergman**

44 år gammal och arbetar som HR Business Partner.

Intressen: Djur och främst hunden Ayaxh, vanlife, friluftsliv, argentinsk tango och matlagning.

Kuriosa: Arnold är en bilnörd och är intresserad av 70- och 80-talets bilar. Som barn kunde han känna igen de flesta bilar i mörkret utifrån billyset och motorljudet.

FAMILJ

Chef för familjeredaktionen: Maria Huldt, 08-7382337. E-post: familj@dn.se. Webb: dn.se/familj. Frågor om minnestexter: vardagar 10.00-11.30. Annonser: familjeannonser@dn.se, 08-409 345 27 Vardagar 8.15-17.00.

Till minne.

Herman Schmid

Herman Schmid, Bunkeflostrand, har avlidit 81 år gammal. Han efterlämnar sönerna Pelle och Lasse med familjer samt bröderna Ingemar och Ragnar med familjer.

● En av vänsterns starka profiler är borta. Herman var universitetslärare på sociologiska institutionen i Lund under den senare delen av 1960-talet och därefter på det nybildade Roskilde universitetscenter mellan åren 1973 och 1984. Herman var även tongivande i fredsrorelsen och i den framväxande nya vänstern. Hans förmåga att fånga åhörare var omvittnad, oavsett om det var i föreläsningssalarna eller vid olika manifestationer.

Jag blev vän och kollega med Herman när vi startade Bona folkhögskola utanför Motala i början av 1980-talet med VPK som huvudman. Som initiativtagare kontaktade jag honom och frågade om han ville vara rektor för detta skoläventyr. Herman ville. Därmed började ett samarbete och en vänskap som varade tills döden skilde oss åt.

Hermans betydelse för Bonas renommé kan knappast överskattas. Det märks i de kommentarer om honom som nu fälls på sociala medier av de elever som var med. Han kunde förklara komplicerade sammanhang. Samtidigt lyssnade han på sina elever som en jämlike. Eleverna vittnar om att man var med i ett viktigt

tal. Detta oavsett om det gällde kolonialismens orsaker eller klassamhällets utveckling och förändring. Även inom folkhögskolevärlden och bland andra folkhögskolor blev Bona snabbt uppmärksammat, mycket på grund av Hermans förmåga att knyta kontakter.

Efter hand drogs Herman alltmer in i VPK:s partiverksamhet. Som sammankallande i programkommissionen inför 1990 års kongress

ledde han arbetet för det nya partiprogram som föreslog det nya partinamnet, Vänsterpartiet. Hans insats under själva kongressen var avgörande för att k:et i partinamnet avskaffades. Han blev invald i partistyrelsen därefter och blev också EU-parlamentariker under åren 1999-2004. I parlamentet var han en respekterad företrädare som särskilt drev arbetsmarknadspolitiska frågor.

Vår vänskap överlevde många problem och konflikter. Herman var vänlig och hade samtidigt en stark integritet. Han är saknad men oförglömlig för oss som mött och påverkats av honom.

Björn Grip, vän och kollega på Bona folkhögskola

Janos Kornai

Den internationellt ledande nationalekonomen Janos Kornai, Budapest, har gått ur tiden, 93 år gammal. Han efterlämnar tre barn, Andras, Gabor och Judit, och sju barnbarn, varav två bor i Sverige.

● Janos Kornai var professor vid Harvarduniversitetet och vid Corvinusuniversitetet i Budapest. Han var medlem av flera akademier och var utländsk ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien. På inbjudan av Assar Lindbeck var Kornai 1976-77 gästforskare vid Institutet för internationell ekonomi vid Stockholms universitet. Han har därefter haft professionell anknytning och familjeband till Sverige.

Kornai disputerade i Budapest i september 1956 – bara veckor före Ungernrevolten – på en kritisk analys, med titeln "Övercentralisering", av det planekonomiska system som gällde i hela östblocket. Cirka två hundra personer lär ha närvarat vid disputationen. Kornai skulle komma att bli en världsledande forskare i fråga om planekonomiers verkliga funktion. Ett av hans mest betydande arbeten är boken "The economics of shortage" från 1980, som till stor del författades under hans Sverigevistelse.

Ett viktigt begrepp som Kornai lanserade är *soft budget constraint* (mjuk budgetrestriktion). Detta är ett vanligt och betydelsefullt fenomen i planekonomier, där företag som överskrider sin föreskrivna budget ofta tilldelas mer medel,

i stället för att tvingas till konkurs eller rekonstruktion. Fenomenet förekommer inte bara i planekonomier utan kan till exempel gälla statsägda företag i marknadsekonomier.

Andra viktiga bidrag är hans böcker "Anti-equilibrium" (1971), "The road to a free economy" (1990) och "The socialist system" (1992).

Övergången från planekonomi till marknadsekonomi efter Sovjetimperiets fall innebar stora problem med hög arbetslöshet och stor

Janos Kornais intellektuella integritet är djupt imponerande.

ojämlikhet i inkomster och förmögenhet. Även vad gäller förståelse av dessa övergångsproblem var Kornai en av de mest betydande forskarna.

Under hela sitt liv spelade Janos Kornai en utomordentligt viktig roll inte bara för de reformer som genomfördes i hans hemland Ungern utan också för förändringarna i många andra länder som haft olika former av planekonomi. Hans intellektuella integritet i perioder av censur, fängslande och avrättande av olikänkade är djupt imponerande. Han blev inte bara en vetenskaplig, utan även moralisk, förebild för samhällsforskare i det forna Sovjetimperiet och i Kina. **Lars Calmfors, Torsten Persson, Lars E O Svensson, Hans Tson Söderström och Jörgen Weibull**

Lena Mobrandt

Som tidigare meddelats har Lena Mobrandt, Mälardalen, hastigt avlidit i en ålder av 74 år. Närmast anhöriga är dottern Tessa med familj i London och brodern Kåge med familj i Stockholm.

● Under större delen av sitt yrkesverksamma liv arbetade Lena på Lafa, landstingets enhet för sexualitet och hälsa, där hon tack vare sin administrativa och kreativa förmåga och sin personlighet gjorde stort avtryck både som medarbetare och vän.

Efter sin pensionering åtog sig Lena olika uppdrag, bland annat hos oss på Nationellt centrum för suicidforskning och prevention, NASP. Hon arbetade med två regeringsuppdrag.

Det ena rörde en inventering av det självmordspreventiva arbetet i landet, det andra en undersökning av socialtjänstens syn på möjligheten att ålägga rapporter och analysera självmord bland deras klienter i enlighet med lex Maria. Båda uppdragen krävde fingertoppskänsla.

I det andra hade Lena en stor fördel av sitt nätverk av vänner spridda över landet som hon nu engagerade, utbildade och handledde för att genomföra intervjuer i ett så stort antal kommuner, stora som små, som möjligt. Hon ansvarade även för rapporter från nationella konferenser om självmordsprevention samt deltog i rekryteringen av skolor

till en RCT-studie av skolprogrammet YAM, Youth aware of mental health.

Vid sin död hade Lena ett stående uppdrag att hålla kontakt med Region Stockholms kommuner för att vi skulle ha aktuell kunskap om det pågående självmordspreventiva arbetet. Förutom uppdragen för NASP arbetade hon som psykosynterapeut och var volontär i Minds äldrelinje.

Lena hade ett genuint intresse för andra människor, en förmåga att lyssna på och få kontakt med andra. Det var egenskaper som var värdefulla för uppdragen men som också gjorde henne till en uppskattad person av både arbetskamrater och vänner. Därtill

var hon fördomsfri, äkta, varm och stöttande. Lena var också en mycket aktiv och engagerad person med många intressen. Hon såg till att förverkliga sina drömmar som ofta handlade om att utveckla den kreativa sidan. Men det viktigaste i hennes liv var dottern och barnbarnen i London.

Vi saknar vår medarbetare och vän. **Danuta Wasserman, Görgö Hadlaczy, Linda Karlsson, Marie-Louise Söderberg, Inga-Lill Ramberg för medarbetarna på NASP**

Gunnar Hultner

Som tidigare meddelats har Gunnar Hultner, Stockholm, somnat in dagarna före sin 87-årsdag. Hans efterlevande och närmast anhöriga är hustru Margareta samt barnen Christian, Johan och Filippa med familjer.

● Smälningen Gunnar, från Degla gård, tog sin juristexamen i Uppsala 1960 men hade redan då fått smak på att verka internationellt. Ett år på handelshögskolan INSEAD i Fontainebleau resulterade i en MBA och därefter startade en lång och framgångsrik karriär inom UD.

Resan började i Bonn

1962, gick vidare via Etiopien, några år hemma i Sverige, sedan Bryssel och Köpenhamn, till handelsrådsposten i Moskva 1976-79. Därefter utsågs han till ambassadör i Ecuador följt av samma befattning på karriärens kanske mest intressanta plats, Pakistan 1985-90. Här fick Gunnar med sin goda sociala förmåga, i denna oroliga tid

i grannlandet Afghanistan, möjlighet att med skicklighet i nedrustnings- och fredsarbete kommunicera med alla inblandade parter.

Ambassadörstiden avslutades med sex år i Brasilien följt av två år som observatör i forna Jugoslavien.

Under alla dessa år, med giftermål i Paris 1961, har hustrun Margareta och inledningsvis också barnen följt och stöttat Gunnar i hans arbete. Margareta så aktivt att hon behövde kvarstanna i Moskva ett halvt år för att slutföra sitt arbete med svenska skolan som hon startat där.

Gunnar utvecklade under

åren såväl sin långdistanslöpning, med två starter i Stockholm maraton, som sin golf. För drygt 20 år sedan startade åtta vänner den månatliga Tomtebridgen där Gunnar var självskrivna medlem. Med sin trevliga och vänliga personlighet samt iskall dry martini som inledning på den obligatoriska trerättersmiddagen och klurigt lagda bricker blev en kväll hos Gunnar helt perfekt.

Tomtebridgen går vidare men inleds alltid med tankar till saknade bröder dit nu Gunnar sällat sig.

För Tomtarna: Urban Staaff och Fredrik Adlercreutz

Om minnestexter.

Texterna får vara högst 2000 tecken, inklusive mellanslag. De ska inledas med den avlidnas hemort, ålder och närmast anhöriga samt undertecknas med för- och efternamn. Ta alltid kontakt med de närmast anhöriga när du skriver en minnestext.

Redaktionen förbehåller sig rätten att ändra och korta i insända manus.

Mejla texten till familj@dn.se. Skicka inte texten som en pdf. Vi tar inte emot minnestexter per post.

Texterna publiceras först digitalt, på dn.se/familj, och sedan i papperstidningen. Publiceringen är gratis.

Hjärt-Lungfonden

90 SVENSK INSAMLINGS ÅR 1931

MINNESGÅVA

Ring 0200-88 24 00 så hjälper vi dig med din gåva till forskningen.

www.hjart-lungfonden.se

SAMSUNG

KÖP GALAXY S21 FÅ JULKLAPP

Nu kan du köpa Samsung Galaxy S21 för bara **210 kr/mån** i 36 månader Dessutom får du ett par Galaxy Buds Pro på köpet.
Beställ före 24 december 2021 och spara **4 495 kr**.

Besök närmaste **Tele2-butik**, tele2.se eller ring **90 111**.

TELE2

OBEGRÄNSAD

Erbjudandet gäller t o m 24 dec 2021. Samsung Galaxy S21 128 GB med 36 mån delbetalning om du är eller blir Tele2-abonnemangskund. Delbetalning 210 kr/mån i 36 mån, total kostnad 7 560 kr. Ord pris 9 565 kr. Uppläggningsavgift på 289 kr tillkommer, men beställer du på tele2.se så bjuder vi på den. Galaxy Buds Pro medföljer utan extra kostnad (värde 2 490 kr). Som vanligt har vi inga bindningstider på abonnemang.

RADIO 8 DECEMBER

P1

5.29 P1-morgon.
5.30 Ekot.
5.35 Ring P1.
5.46 Morgonandakt. Försoning - Nike Snijders. Veckans morgonandakter tar avstamp i de fem världsreligionerna och har "försoning" som tema. I dag med Nike Snijders från Lund som utgår från sin judiska tro.
5.55 Sjöväder. Översikt, varningar och regionala väderprognoser från SMHI för ett dygn framåt.
5.59 P1-morgon.
9.30 Ring P1. Med Janne Josefsson. Ring oss på 020-22 10 10 och tyck till!
10.00 Ekot.
10.04 Plånboken. Programmet som reder ut stora som små konsumentfrågor.
11.00 Ekot.
11.04 Svarta svanar. Svarta svanar - när historien byter riktning: Uppträcket av penicillin. USA landstiger Normandie 1944. Armén är rustad med vapen och en ny medicin, penicillin. Plötsligt överlever soldaterna dödliga infektioner. USA vinner kriget och antibiotikan förändrar världen. UR.
11.33 Ekot.
11.35 Radioföljetongen.
12.00 Tolvslaget.
12.01 Dagens dikt. Författare och skådespelare läser poesi från nu och då, när och fjärran.
12.09 Vetenskapsradion Nyhetsförklaring. Vetenskapsnyheter från alla tänkbara forskningsområden. Här får du som lyssnare ofta höra nyheten innan den blir uppmärksammasad av övriga media. Sänds i P1.
12.30 Lunchekot.
12.55 Land- och sjöväder. Översikt, varningar och regionala väderprognoser från SMHI för ett dygn framåt.
13.00 Vinter i P1: Årets Vintervärdar presenteras. Årets Vintervärdar presenteras. I Sommar i P1 och Vinter i P1

P1 18.05 "USApodden"

hör du våra sommarpratere - personliga berättelser som definierar vår tid.
13.30 P1 Kultur. Reportage, recensioner och fördjupning från Kulturredaktionen P1.
14.00 Ekot.
14.04 Vetenskapsradion Klotet.
14.53 Göteborg 400 år.
15.00 Ekot.
15.03 Radiosporten.
15.04 Nordegren och Epstein i P1. En aktuell och personlig talkshow måndag till torsdag med Louise Epstein och Thomas Nordegren.
16.00 Ekot.
16.02 Studio Ett. Fördjupar dagens stora händelser i Sverige och världen.
17.45 Dagens Eko.
18.05 USApodden.
18.50 Dick Harrison svarar.
19.00 Ekot.
19.03 Vinter i P1: Årets Vintervärdar presenteras. Årets Vintervärdar presenteras. I Sommar i P1 och Vinter i P1 hör du våra sommarpratere - personliga berättelser som definierar vår tid.
19.33 P1 Kultur.
20.00 Ekot.
20.03 Före-Efter.
20.35 Vetenskapsradion Nyhetsförklaring. Vetenskapsnyheter från alla tänkbara forskningsområden. Här får du som lyssnare ofta höra nyheten innan den blir uppmärksammasad av övriga media. Sänds i P1.
20.55 Klartext.
21.00 Ekot.
21.03 Radioföljetongen.

21.29 Ring P1. Med Janne Josefsson.
21.40 Kulturlytt.
21.45 Tankar för dagen. Tomas Brytting - Tankar för dagen ger en stunds eftertanke i nyhetsflödet.
21.50 Land- och sjöväder. Översikt, varningar och regionala väderprognoser från SMHI för ett dygn framåt.
22.00 Kvällsekot.
22.10 Radiosporten.
22.12 Studio Ett. Direktsänt aktuellt magasin.
23.55 Dagens dikt. Författare och skådespelare läser poesi från nu och då, när och fjärran.
0.00 Ekot.
0.02 Nordegren och Epstein i P1. En aktuell och personlig talkshow måndag till torsdag med Louise Epstein och Thomas Nordegren.
0.45 OBS.
0.55 Klartext.
1.00 Ekot.
1.02 Gräns.
1.32 Häxmorden. Hundratals kvinnor avrättas i de svenska häxprocesserna, dömda för att vara häxor. En True Crime-serie från 1600-talet med kopplingar till vår tid. Är vi ättlingar till offer - eller förövare?
2.00 Ekot.
2.02 Kropp & Själa.
3.00 Ekot.
3.02 P3 Dokumentär. Spåravsnittet i Göteborg.
4.30 P1 Dokumentär. Kvinorna i den undre världen: Född kriminell. Som 12-åring får Maria lära sig hur man snattar kläder utan att bli upptäckt. Som 13-åring börjar hon sälja droger. Kriminaliteten har alltid funnits omkring henne - så länge hon kan minnas.
5.00 Ekot.
5.02 Vetenskapsradion Nyhetsförklaring. Vetenskapsnyheter från alla tänkbara forskningsområden. Här får du som lyssnare ofta höra nyheten innan den blir uppmärksammasad av övriga media. Sänds i P1.

Dagens recept.

Foto: Helén Pe

Macaroni and cheese med kassler

Klassisk amerikansk rätt som här får extra smak av dijonsenap och rökt kassler. Har du inte varmluftsfunktion på din ugn sätter du ugnen på 250° över- och undervärme.

4 port

300 g stora makaroner, tex lumacone
175 g prästost
2 msk Maizena majsstärkelse
6 dl mjölk
2 msk dijonsenap
1/2 tsk salt
1 krm nymald svartpeppar
300 g kassler eller rökt skinka
1 msk smör

Sallad:
2 tomater
150 g blandad sallad
1 1/2 msk olivolja
2 msk vatten
1 msk vitvinsvinäger
1/2 msk dijonsenap

1. Sätt ugnen på 225° varmluft. Koka makaronerna enligt anvisning på förpackningen. Riv osten. Rör ut majsstärkelsen i mjölken och koka upp under omrörning. Rör ner ost (spara ca 1 dl till gratinering) och senap. Krydda med salt och peppar.
2. Skär kasslern i små bitar och stek snabbt i smör i en stekpanna. Blanda makaroner, sås och kassler i en smord ugnssäker form. Strö över

den sparade osten. Gratinerar mitt i ugnen ca 10 min.
3. Sallad: Skär tomaterna i klyftor. Blanda tomater och sallad. Rör ihop olja, vatten, vinäger och senap. Häll dressingen över salladen.
4. Servera salladen till macaroni and cheese.

Recept: Ulla Karlström

ISAMARBETE MED **mat**

Frågor om dagens recept:
 cecilia.lundin@aom.bonnier.se,
 tel 08-736 53 00
Övriga frågor: Elin Peters,
 elin.peters@dn.se, 08-738 26 00

P2

6.00 Ekot.
6.05 Klassisk morgon.
6.50 Klassisk morgon.
7.30 Ekot.
7.32 Klassisk morgon.
10.00 Ekot.
10.03 Klassisk förmiddag. 1. Ilse Fromm-Michaels: Vals. Babette Dorn, piano. Tacet 96 (4'25) 2. Kurt Atterberg: Svit nr 5, "Suite barocco". Örebro kammarorkester. Dirigent: Thord Svedlund. Danacord DACOCD 836 (16'35) 3. Judith Bingham: Christmas past, christmas present. David Jones, piano. Toccata classics TOCC 0181 (10'05) 4. Johann Sebastian Bach: Juloratoriet, del 2. Solister: Lisa Larsson, sopran, Elisabeth von Magnus, alt, Christoph Prégardien, tenor och Klaus Mertens, bas. Amsterdams barockorkester och kör. Dirigent: Ton Koopman. Erato 0630-14635-2 (27'30) 5. Jean Sibelius: Fem pianostycken op. 75 spelas av Tuija Hakkila. Alba ABCD 297 (11'45) Sibelius föddes 8/12 1865. 6. Bohuslav Martinů: Cellokoncert nr 2. Solist: Sol Gabetta. Berliner Philharmoniker. Dirigent: Krzysztof Urbanski. Sony classical 88985350792 (26'05) Martinů föddes 8/12 1890. Ikväll kl. 19.03 i Klassiska konserten i P2 med Sol Gabetta. 7. Julbukett: a) Ivar Widéen: Betlehems stjärna (Viktor Rydberg). La cappel-la. Dirigent: Karin Eklundh. Caprice CAP 21689 (2'30) b) Benjamin Britten: A ceremony of carols: There is no rose. Skottlands nationella ungdomskör. Dirigent: Christopher Bell. Signum Records SIGCD 228 (2'20) c) Trad. från Tyskland: Macht hoch die Tür (Georg Weiszel). Nordtyska radions kör. Dirigent: Hans-Christoph Rademann. Carus 83.009 (3'50) d) Georg Philipp Telemann: Schmecket und sehet: Kommt, sehet! Klaus Mertens. Kölnakademien med kör. Dirigent: Michael Alexander Willens. CPO 555 254-2

(3'25) 8. Wolfgang Amadeus Mozart: Flöjtkvartett nr 2 G-dur. American baroque. Music & arts CD 1121 (16'00) 9. Carlos Salzedo: Variationer över ett tema i gammal stil. Kathryn Brown, piano och Yolanda Kondonasis, harpa. Telarc records CD 80691 (15'00) 10. Richard Wagner: Siegfrieds Rhenfärd ur "Ragnarök". Nya Zeelands symfoniorkester. Dirigent: Pietari Inkinen. (6'15).
13.00 P2 Klassiskt.
17.00 Kulturlytt.
17.06 P2 på hemväg.
19.00 Klassiska konserten i P2.
21.15 Musik mot midnatt. 1. Emil Sjögren: Pianonatan nr 1 e-moll spelas av Malcolm Frager. Konsert 1980, Berwaldhallen. 2. Hanne Örvad: Vinterorgel. Danmarks radios kör.
0.00 Notturmo. Bjuder dig på unika liveinspelningar av känd och okänd musik från hela EBU.

P3

5.59 P3 med Heaven Small.
6.30 Morgonpasset i P3. Med Kodjo Akolor, Linnea Wikblad och David Druid.
10.00 P3 Nyheter.
10.02 P3 med Emma Percival och Kodjo Akolor. Emma och Kodjo håller dig sällskap med den bästa musiken, nysläppta låtar som du vill ha koll på och de senaste musiknyheterna.
10.30 P3 med Emma Percival.
11.30 P3 med Emma Percival och Elsa Engvall. Emma och Elsa håller dig sällskap med den bästa musiken, nysläppta låtar som du vill ha koll på och de senaste musiknyheterna.
12.00 P3 Nyheter.
12.02 P3 med Elsa Engvall. Elsa håller dig sällskap med den bästa musiken, nysläppta låtar som du vill ha koll på och de senaste musiknyheterna.
13.00 P3 Nyheter.
13.02 P3 med Emma Percival och Elsa Engvall. Emma och Elsa håller dig sällskap

med den bästa musiken, nysläppta låtar som du vill ha koll på och de senaste musiknyheterna.
13.30 P3 med Emma Percival.
14.30 P3 med Emma Percival och Christopher Garplind. Emma och Christopher håller dig sällskap med den bästa musiken, nysläppta låtar som du vill ha koll på och de senaste musiknyheterna.
15.00 P3 Nyheter.
15.02 Eftermiddag i P3. Med Christopher Garplind och Hanna Hellquist.
17.30 P3 med John Andersson.
19.00 Ekot.
19.03 P3 med Heaven Small. Heaven spelar den bästa musiken och kör de senaste låtarna du vill ha koll på.
20.00 Ekot.
20.03 Radiosporten.
20.06 Hiphop, R'n'B och Afrobeats i P3. Hiphop, R'n'B och Afrobeats i P3 med Filip Hunter.
22.00 Ekot.
22.03 Morgonpasset i P3.
23.00 Ekot.
23.07 Tankesmedjan. Sylvass satir om nyheter, politik och en hel del kändisar.
0.00 Ekot.
0.02 Vaken. Med Robert Frank och Frida Tranvik.

P4 STOCKHOLM

5.59 Morgon i P4 Stockholm. Med Mia, Fredrik, Sanna och Ola.
10.00 Ekot.
10.03 Förmiddag i P4 Stockholm. Med Alexander, Rasmus och Cathrin.
13.00 Ekot.
13.02 Radiosporten.
13.04 P4 Extra. Med Titti Schultz.
14.57 Kulturlytt i P4.
14.59 Eftermiddag i P4 Stockholm. Med Jenny, Dejan, Farzad och August.
17.37 Kvällspasset i P4. Med Sarit Monastyrski.
18.45 Sportextra.
21.40 Karlavagnen. Med Christian Olsson.
0.00 Ekot.
0.02 Vaken. Med Robert Frank och Frida Tranvik.

Dubbelt så smart?

Utmana dig själv i vår kunskapsapp!

Med DN Snille vässar du din allmänbildning med mängder av intressanta quiz, utformade av DN:s quizmakare. Finns i App Store eller Google Play.

DN.SNILLE

EXKLUSIVT FÖR PRENUMERANTER

	SVT1	SVT2	TV3	TV4	KANAL 5
	 <p>20.00 Dokument inifrån ...</p> <p>6.00 Morgonstudion 7.15 Julkalendern: En hederlig jul med Knyckertz 7.30 Rapport 7.38 Morgonstudion 9.10 Hemmagympa med Sofia (R) 9.30 Julkalendern: En hederlig jul med Knyckertz (R) 9.45 1 mot Sverige (R) 10.45 Go'kväll (R) 11.15 Landet runt 11.45 Nästan inget (R) 12.00 Sverige! (R) 12.30 Är du helt hundra? (R) 13.00 Bonusfamiljen (R) 13.45 Partiledare av Guds nåde (R) 14.45 Paraplyerna i Cherbourg 16.15 Strömsö 16.45 Love child 17.30 Sverige idag</p>	 <p>20.00 Kebnekaise - åtta ...</p> <p>9.00 Forum 9. Även 8/12. 12.00 Rapport 12.03 Forum 9. Även 8/12. 16.00 Rapport 16.05 Forum 16.15 Min sanning (R) Svensk intervjuiserie från 2021. Del 1 av 10. Magda Gad. Anna Hedenmo möter krigskorrespondenten och den flerfaldigt prisbelönta reportern Magda Gad. Programledare: Anna Hedenmo. Repris från 5/12. Även 9/12 i SVT24. 17.15 Nyheter på lätt svenska 17.20 Nyhetstecken Även 9/12. 17.30 Oddasat 17.45 Uutiset</p>	 <p>20.00 Stugfixarna Norge</p> <p>6.00 Extreme makeover: Home edition 7.00 Undercover boss US (R) 8.00 Undercover boss US 9.00 Bones (R) 11.00 The good doctor 12.00 The real housewives of Atlanta 13.00 The real housewives of Orange County (R) 14.00 The Christmas ball F Amerikanskt romantiskt drama från 2020. I rollerna: Deirdre Mullins, Nick Hendrix, Caroline Langrishe. 16.00 Lyxfällan Svensk livsstilsserie från 2013. Del 8 av 12. 17.00 Below deck Mediterranean Amerikansk realityserie från 2018. Del 11 av 17.</p>	 <p>20.00 Bonde söker fru</p> <p>5.45 Nyhetsmorgon Svenskt nyhetsmagasin från 2021. 10.00 Malou efter tio 12.00 Hem till gården 12.30 Home and away D Australisk dramaserie från 2016. 13.00 Bytt är bytt (R) Svensk underhållningsserie från 2019. 14.00 Dr Phil (R) Amerikansk talkshow från 2019. 15.00 En plats i solen - borta eller hemma bäst? (R) Brittisk livsstilsserie från 2019. Del 18-19 av 90. Dordogne är en pittoresk region i sydvästra Frankrike som faller många i smaken. 17.00 Efter fem Svenskt aktualitetsprogram från 2021. Del 84 av 96.</p>	 <p>20.00 Vägens hjältar</p> <p>6.00 Mexico life (R) 6.25 Vägens hjältar (R) 7.15 The big bang theory (R) 7.55 SOS Sverige (R) 8.45 Masterchef Australia (R) 9.50 Sofias änglar - den stora återföreningen (R) 10.55 House hunters international 11.55 Good bones (R) 13.00 Behandlingen (R) 14.00 Love you like Christmas F Amerikanskt romantiskt julfilm från 2016. I rollerna: Bonnie Somerville, Brennan Elliott, Madison Brydges. 15.55 Masterchef Australia Australisk matlagningstävling från 2018. Del 13 av 61. Även 9/12. 17.05 The big bang theory (R) Amerikansk komediserie från 2017. Del 15-16 av 24. Även 9/12.</p>
18-20	<p>18.00 Rapport 18.15 Kulturnyheterna 18.28 Sportnytt 18.33 Lokala nyheter 18.45 Julkalendern: En hederlig jul med Knyckertz (R) Svensk barnserie från 2021. Del 8 av 24. 19.00 Go'kväll Svenskt magasin från 2021. Del 134 av 144. Även 9/12. 19.30 Rapport 19.55 Lokala nyheter</p>	<p>18.00 Världsmedborgare Svensk reportageserie på teckenspråk från 2021. Del 6 av 6. När teckenspråkstolken Lars-Gunnar Möllefors kommer till ett annat land söker han alltid upp dövföreningen. Även 9/12 i SVT24. 18.30 Finland i mitt hjärta (R) Svensk-finsk musikunderhållning från 2021. Fem kända och kära sverigefinska artister spelar var sin låt och berättar om sin relation till Finland, Självständighetsdagen till ära.</p>	<p>18.00 The real housewives of Orange County Amerikansk realityserie från 2020. Del 14 av 16. Making waves. Damerna träffas för första gången på månader när Emily anordnar en elegant strandfest. Även 9/12. 19.00 Frusna vägar Svensk realityserie från 2019. Del 4 av 8. Stefan står i en av Örnsköldsviks största rondeller och ska försöka hjälpa en grusbil som tappat bakaxeln.</p>	<p>18.25 Lotto, Joker och Drömvinsten 18.30 Efter fem Svenskt aktualitetsprogram från 2021. 18.50 Keno 19.00 TV4Nyheter 19.15 Sporten 19.20 TV4Värdret 19.30 Halv åtta hos mig Svensk matlagningsserie från 2021. Sverige möte Schweiz i onsdagens avsnitt när vi besöker ingenjören Hans i Saltsjö Boo som tar med oss på en tur på all sina olika fordon.</p>	<p>18.05 Vägens hjältar (R) Svensk dokumentärserie från 2019. Del 9 av 17. Även 9/12. 19.00 Alla mot alla med Filip och Fredrik (R) Svensk frågesport från 2021. Del 58 av 64. Regerande mästarna mot paret Batra. Förra säsongens vinnare Jesper Rönn Dahl och Josefin Johansson möter Anna Kinberg Batra och David Batra som kan allt Josefin och Jesper inte kan. Även 12/12.</p>
20-22	<p>20.00 Dokument inifrån: Arvet och tystnaden Svensk dokumentärserie från 2021. Del 1 av 3. I generationer har samma familjer levt tillsammans med renarna på Jåhkågasska samebys marker. 21.00 Den svenska hiphopens pionjärer Svensk dokumentärserie från 2021. 21.30 Sexy hands Svensk dejtingserie på teckenspråk från 2021.</p>	<p>20.00 Kebnekaise - åtta årstider Dokumentärserie på samiska från 2021. Del 2 av 4. 20.30 Nobel 2021: Litteraturprisporträttet Svenskt porträtt från 2021. 21.00 Aktuellt 21.34 Kulturnyheterna 21.41 Nyhetssammanfattning 21.45 30 minuter S Svensk intervjuiserie från 2021. Del 14 av 15.</p>	<p>20.00 Stugfixarna Norge Norsk inredningsserie från 2020. Del 8 av 10. I vackra Numedal, med utsikt över Uvdal, möter vi familjen Bjerke och deras stuga. 21.00 Green book F Amerikanskt drama från 2018. Dörrvakten och utkastaren Tony Lip från Bronx får jobbet att köra Dr Don Shirley, en svart pianist av yppersta världsklass, på en konsertturné. I rollerna: Viggo Mortensen, Mahershala Ali, Linda Cardellini.</p>	<p>20.00 Bonde söker fru Svensk realityserie från 2021. Del 11 av 14. Sommaren lider mot sitt slut och det har blivit dags för alla bönder att gå på slutdejting inför det sista valet - som kan förändra deras liv. Programledare: Linda Lindorff. 21.00 Hela Sverige bakar Svensk matlagningstävling från 2021. Del 12 av 12. Finalen är här och Sveriges bästa hemmabagare 2021 ska koras!</p>	<p>20.00 Vägens hjältar Svensk dokumentärserie från 2021. Del 15 av 16. Kamp mot mörker och kyla. Ett lastbilslyckor har vält på den glashala E4:an utanför Jönköping. Fredrik och kollegorna får kämpa mot mörker och kyla för att få undan ekipaget innan morgonen gryr. 21.00 Behandlingen Svensk realityserie från 2021. Del 7 av 8. Deltagarna börjar diskutera målsättningar efter behandlingen.</p>
22-24	<p>22.00 Sportnytt 22.15 Lokala nyheter 22.25 Rapport 22.30 En annan sida av historien Svensk utbildningsserie från 2021. Del 8 av 8. 22.45 Våra unga och våldet (R) Svensk dokumentär från 2021. 23.15 Big cities Svensk dokumentärserie från 2017. Del 22 av 28. 23.30 Skavlan (R) Svensk-norsk pratshow från 2021.</p>	<p>22.15 Politikbyrå S Svenskt samhällsmagasin från 2021. Del 14 av 15. 22.45 Vetenskapens värld (R) Svenskt vetenskapsmagasin från 2021. Del 16 av 17. Vi kan allt bättre förutse klimatförändringarna, och det är tack vare de klimatmodeller som belönas med Nobelpris i år. 23.45 Utrikesbyrå (R) S Svenskt samhällsmagasin från 2021. Del 14 av 15.</p>	<p>23.55 Navy CIS D Amerikansk kriminalserie från 2020. Del 7 av 20. NCIS utreder mordet på en marinofficer som döddes när han körde hem en nyligen utsläppt fånge. Vi följer den amerikanska flottans brottsutredare, avdelning NCIS med specialagent Gibbs i spetsen. Gibbs och hans team tar sig an allt från mord och misshandel till terrorism och spionage. I rollerna: Mark Harmon, Sean Murray, Emily Wickersham.</p>	<p>22.00 TV4Nyheter 22.40 Sporten 22.55 TV4Värdret 23.00 Hawaii five-0 (R) D Amerikansk kriminalserie från 2019. Del 4 av 22. Five-0 tar hjälp av hackern Aaron för att hitta en kidnappad flicka. 23.55 CSI (R) D Amerikansk kriminalserie från 2006. En arbetare på en hönsgräddningsfabrik hittas död i en apparat som används för att bedöva kycklingar.</p>	<p>22.00 Alla mot alla med Filip och Fredrik Svensk frågesport från 2021. Del 59 av 64. Det är dags för Jerka Johansson och Karin Pettersson att möta obesegrade Hanna Hellquist och Jonatan Unge. Även 9/12. 23.20 Mullvaden (R) Svensk tv-lek från 2021. Del 6 av 8. Deltagarnas styrka och smidighet testas i en militär hinderbana och samarbetsviljan provas hårt. Även 10/12.</p>
NATT	<p>0.30 Partiledare av Guds nåde (R) Svensk dokumentärserie från 2020. Del 1 av 2. Repris från 7/12. Även 11/12. 5.00 Sverige idag Svenskt nyhetsmagasin från 2021. 5.30 Go'kväll (R) Svenskt magasin från 2021. Del 134 av 144. Mat och boktips. Intervju med Iman Tahbaz, som berättar om personer och händelser som berört honom under hans resor som korrespondent-fotograf på SVT. Repris från 8/12. Även 9/12.</p>	<p>0.15 Världens historia: Pearl Harbor (R) Fransk dokumentärserie från 2021. Del 1 av 2. Den 7:e december 1941 anfaller Japan en av Amerikas största militärbaser i Stilla havet - Pearl Harbor. Repris från 7/12. Även 9/12. 1.15 Var ligger Løkken? (R) D Dansk komediserie från 2020. Del 5 av 5. Kanske för alltid. Repris från 7/12. 1.45 Sportnytt 2.00 Nyhetstecken</p>	<p>0.55 Girlfriends' guide to divorce Amerikansk komediserie från 2018. 2.00 S.W.A.T. Amerikansk kriminaldrama från 2018. 3.00 Navy CIS (R) D Amerikansk kriminalserie från 2020. 4.00 NCIS: Los Angeles D Amerikansk kriminalserie från 2014. 5.00 Extreme makeover: Home edition</p>	<p>0.55 Hawaii five-0 (R) D Amerikansk kriminalserie från 2014. Del 25 av 25. 1.55 A million little things (R) D Amerikansk dramaserie från 2019. Del 8 av 19. 2.50 En plats i solen - borta eller hemma bäst? (R) Brittisk livsstilsserie från 2019. 5.05 Home and away (R) D Australisk dramaserie från 2016. 5.30 Köket Svenskt matlagningsprogram från 2021.</p>	<p>0.20 Sommaren med släkten (R) Svensk komediserie från 2020. 0.55 Helt perfekt (R) Svensk komediserie från 2020. 1.25 The big bang theory (R) Amerikansk komediserie från 2017. 2.20 House hunters international (R) Amerikansk realityserie från 2015. 2.50 Good bones (R) Amerikansk realityserie från 2016. 3.50 A1: Highway patrol (R) 4.55 Älskar, älskar inte - teckentolkat</p>

SVT24

19.30 Kolsvart - syntolkat. Svensk barnserie från 2018. Del 4 av 6. **19.45** Snacka om sex - syntolkat. Svensk faktaserie från 2019. Del 4 av 6. **20.00** Partiledare av Guds nåde. Svensk dokumentärserie från 2020. Del 1 av 2. **21.00** Love child. Australisk dramaserie från 2017. Del 8 av 10. **21.45** Strömsö. Finlands-svenskt livsstilsmagasin från 2020. Del 13 av 16. **22.15** Sverige! Svenskt kulturmagasin från 2021. **22.45** Nördar på standby. Svensk underhållningsserie från 2021. **23.15** Bonusfamiljen - syntolkat. Svensk dramakomediserie från 2021. **0.00** Sexy hands. Svensk dejtingserie på teckenspråk från 2021. **0.30** Ekonomibyrå. **4.00** Gården.

TV FINLAND

9.03 Yle Nyheter östra Finland. **9.11** Yle Nyheter Österbotten. **9.19** Yle Nyheter norra Finland. **9.27** Yle Nyheter Lappland. **9.35** Yle Oddasat. **9.39** Oddasat. **12.15** Kaukasien på 30 dagar. **13.00** Jägarens brud. **14.30** Yles morgon - bästa bitarna. **15.25** De maktbävande. **16.00** Namnsdagsgratulationer: 8.12. **16.01** Lilla Tvåan. **16.05** Julkalendern: Nöt-knäckarna i tomtebyn. **16.45** Betrodd man 3. **17.00** En ny dag. **17.30** Halv sju. **18.00** Ny i flokken. **18.29** Yle Nyheter TV-nytt. **19.00** Akuten: Plågad av migrän sedan barndomen. **19.29** Yle Nyheter. **19.55** Sporttrutan. **20.05** A-studion. **20.35** Moderna män. **21.25** Livet på slätten. **21.49** Pulkkinen.

NRK1

6.30 Nyhetsmorgen. **9.05** Politisk kvarter. **9.30** Kristiania magiske tivoli-teater. **10.00** Muntlig spörretime. **11.00** Debatten. **12.15** Hygge i Strömsö. **13.15** VM sjakk. **17.30** Oddasat - nyheter på samisk. **17.45** Tegn-språknytt. **17.50** Supernytt. **18.00** Dagsnytt 18. **19.00** Dagsrevyen. **19.45** Distriktsnyheter. **20.00** Det gode bondeliv - julespecial. **21.00** Dagsrevyen 21. **21.20** Urix. Del 38 av 39. **21.50** Husdrømmer. Del 7 av 10. **22.55** Distriktsnyheter. **23.00** Kveldsnytt. **23.15** Hotell Savoy - liv i luksus. Del 1 av 4. **0.00** Vålnes-saken. Del 5 av 5. **0.40** Jul i sjokolade-fabrikken. **1.40** Utrulege ritual. **2.35** Spion-krig. **3.15** Gryn. **4.45** Tidsbonanza.

DR1

9.00 Aftenshowet. **9.30** Brdr. Madsens tidsrejse (6). **10.00** Antikduellen. **10.30** Antikkrejerne XVII (15). **11.15** Antikkrejerne XVII (16). **12.00** Tv avisen. **12.10** Bonderøven 2016 (15). **12.40** Rigtige Mænd - nu med damer. **13.20** Danmarks bedste portræt-maler. **14.05** Hammerslag 2015 (18). **14.50** Kender Du Typen? 2021 - Med faldskærm og faste pladser. **15.20** Lewis. **16.50** Downton Abbey. **18.00** Antikduellen. **18.30** Tv avisen. **18.55** Vores Vejr. **19.00** Aftenshowet. **19.35** Tidsrejsen. **20.00** Kender Du Typen? - Med ostehøps og farvet skæg. **20.30** Hvor ligger Løkken. **21.00** Tv avisen. **21.25** Kontant. **22.10** Huss. **23.40** Gift ved første blik USA.

AXESS

7.00 Över Paris broar. **8.00** En annan värld. Del 1 av 4. **8.35** En annan värld. Del 2 av 4. **9.10** Studio Axess. **9.40** Lita på mig. Jag är en robot. **10.30** Veckans bok. Del 6 av 16. **14.00** Den dramatiska Caravaggio. **15.00** El Greco - fantasins mästare. **16.00** Luthersson läser världslitteraturen. Del 1 av 6. **16.30** Luthersson läser världslitteraturen. Del 2 av 6. **17.00** De första djuren. **18.00** Krönikan. Del 5 av 22. **19.00** Rivierans romerska ruiner. **20.00** Idiotten. Del 8 av 10. **21.00** Vetenskapen och Gud. Del 2 av 3. **22.00** Studio Axess - idéspecial. **22.30** Sant eller falskt - museiföremål berättar. Del 4 av 6. **23.10** Rattle dirigerar Sibelius. **0.10** Historiens största sjöslag. Del 2 av 4.

TV6	SVT BARN	KUNSKAPSKANALEN	SJUAN	TV8
 <p>21.00 Shanghai knights</p> <p>6.00 Våra värsta år 6.30 Community (R) 7.30 Simpsons 8.30 Seinfeld 9.30 Just shoot me 10.00 Superstore Amerikansk komediserie från 2019. 11.00 SOS Alaska Amerikansk dokumentärserie från 2013. 12.00 Unforgettable (R) Amerikansk dramaserie från 2014. 14.00 The mentalist (R) Amerikansk kriminalserie från 2008. 16.00 Instinct (R) Amerikansk kriminalserie från 2019. Del 5-6 av 11. Dylan och Lizzi ser närmare på ett fall där en prominent advokat hittas mördad till följd av en bisarr ritual.</p> <p>18.00 NCIS: Los Angeles (R) Amerikansk kriminalserie från 2016. Del 5 av 24. Ghost gun. 19.00 NCIS: Los Angeles Amerikansk kriminalserie från 2016. Del 6 av 24. Home is where the heart is. Efter att en vaktmästare räddat livet på en örlogskapten upptäcker gruppen hans mörka bakgrund som sätter en tonårings liv i fara. Även 9/12.</p>	 <p>18.30 Häxan Surtant</p> <p>6.30 Simon (R) 6.35 Fix och trix (R) 6.45 Nasse (R) 6.55 Molang 7.00 PAW Patrol 7.15 Julkalendern: En hederlig jul med Knyckertz 7.25 Julkalendern: Lucköppningen 7.30 Bluey (R) 7.35 Väfflan (R) 7.50 Andys dinosaurie-äventyr (R) 8.05 Tilde (R) 8.15 Pirata & Piloto (R) 8.25 Ax till max (R) 8.35 Pyjamasjältarna (R) 8.50 Safirdrakens krafter (R) 9.00 Paddingtons äventyr (R) 9.10 Katten i hatten vet allt om ditten och datten (R) 9.25 Gigantosaurus (R) 9.35 Heidi (R) 10.00 Lexi och Lottie, tvillingdetektiverna (R) 14.20 Gumballs fantastiska värld (R) 14.35 Jobbigt läge (R) 15.00 MI High (R) 15.30 Annedroider (R) 15.55 Gortimers märkliga liv (R) 16.15 Tidlös prinsessa (R) 16.40 Otajmat 16.50 Robin Hoods rabalder och rackartyg (R) 17.05 Ett fall för KLURO (R) 17.15 Mästerflygarna (R) 17.30 Regnbågsstadens hjälte (R) 17.40 Bing (R) 17.45 Lilla prinsessan (R) 18.00 Bolibompaklubben 18.01 Pussgalen (R) 18.10 Simon 18.15 Beccas gäng (R) 18.30 Häxan Surtant (R) 18.45 Julkalendern: En hederlig jul med Knyckertz (R) 18.55 Julkalendern: Lucköppningen (R) 19.00 Arthur & Excalibur (R) 19.15 Lilla Aktuellt 19.20 Abel och Fant (R) 19.25 Småkryp (R)</p>	 <p>20.05 Upptäckter i rymden</p> <p>14.00 UR Samtiden 17.00 Norge runt (R) 17.05 Världen från förr (R) 17.35 Livet efter olyckan (R) 18.25 Övergivna byggnader (R) Brittisk faktaserie från 2019. 19.10 Den vilda och farliga sömnen (R) Fransk naturfilm från 2019. 20.05 Upptäckter i rymden Brittisk dokumentärserie från 2020. Del 2 av 6. När John F Kennedy 1961 utmanade sin nation att placera en man på månen innan decenniet var slut accelererar rymdkaploppningen mellan USA och Sovjet. 21.00 Studio natur Svenskt naturmagasin från 2021. Del 8 av 9. Har kaniner ett tredje ögonlock? Och varför boxas harar? Och var sitter egentligen örnen på en fågel? 21.30 Världens historia: Pearl Harbor (R) Fransk dokumentärserie från 2021. Del 1 av 2. Den 7:e december 1941 anfaller Japan en av Amerikas största militärbaser i Stilla havet - Pearl Harbor. 22.30 Dokument utifrån: Azerbajdzjan och kaviardiplotin (R) 23.25 Djur och is i Klippiga bergen (R) 0.15 Nattens hemligheter (R) 1.10 Omöjliga järnvägar (R)</p>	 <p>21.00 Wallander: Sveket</p> <p>6.00 Mannen som talar med hundar (R) 7.00 Bachelorette Sverige (R) 8.00 På kryssning med Jane McDonald (R) 9.00 En plats i solen - borta eller hemma bäst? (R) 11.15 Write before Christmas Amerikansk romantisk julfilm från 2019. 13.00 Miss Marple (R) 15.00 Diagnosis murder (R) 16.00 Det okända (R) 17.10 Double holiday Amerikansk romantiskt drama från 2019. I rollerna: Carly Pope, Kristoffer Polaha, Laura Cilevitz. 19.00 Bachelorette Sverige Svensk realityserie från 2021. Del 15 av 20. 20.00 Fabriken inifrån - julspecial (R) Brittisk reality från 2017. 21.00 Wallander: Sveket Svenskt kriminaldrama från 2013. I rollerna: Krister Henriksson och Charlotta Jonsson. 23.00 Mördare inför rätta (R) 0.00 Iskalla mördare, heta offer (R) 1.00 Ett lik i trädgården (R) 2.00 Det okända (R) 3.00 Veterinärerna (R) 4.00 Oss emellan (R) 5.00 Judys domstol (R)</p>	 <p>21.00 Christmas at Pemberley ...</p> <p>6.00 Idas fristelser 6.30 The profit 7.30 Buying and selling (R) 9.30 Jamie & Jimmys food fight club (R) 10.40 Jamie & Jimmys food fight club 11.45 A Christmas comeback Kanadensisk komedi från 2019. I rollerna: Catherine Mary Stewart och Michael Dickson. 13.40 Antiques roadtrip (R) 14.45 En plats på landet (R) 15.50 Mr Selfridge (R) 18.00 Antiques roadtrip Brittisk antikvitetsserie från 2016. Del 4 av 20. 19.00 En plats på landet Brittisk realityserie från 2018. Del 60 av 70. 20.00 Navy CIS Amerikansk kriminalserie från 2018. Del 23 av 24. Teamet undersöker mordet på en sergeant i staterna, som hyllats som krigshjälte för sina insatser utomlands. 21.00 Christmas at Pemberley Manor Amerikansk drama från 2018. I rollerna: Jessica Lowndes, Michael Rady, Ben Estus. 23.00 Foyle's war 1.00 Par i hjärter (R) 3.10 Prestige pantbank (R) 5.30 Idas fristelser (R)</p>
<p>20.00 SEAL team Amerikansk actionserie från 2019. Del 19 av 20. Bravo Team hamnar i bakhåll av fiendens styrkor när de försöker extrahera en potentiell länk till den nya terroristledaren. 21.00 Shanghai knights Amerikansk actionkomedi från 2003. När Chons far blir mördad av en kinesisk rebell reser Chon och hans vän Roy till London för att söka efter mördaren. I rollerna: Jackie Chan, Owen Wilson, Fann Wong.</p> <p>23.20 Seinfeld (R) Amerikansk komediserie från 1995. Del 10-11 av 24. The Gum. Georges bil, som en gång ägts av Jon Voight, fattar eld. Kramer tar med sig Lloyd, en vän som nyss återhämtat sig från ett nervöst sammanbrott, till invigningen av en teater. Jerry och Elaine gör allt för att slippa prata med honom. I rollerna: Jerry Seinfeld, Jason Alexander, Julia Louis-Dreyfus. Repris från 8/12.</p>	<p>DISNEY CHANNEL</p> <p>13.40 Sydney & Max. 14.05 Harley i mitten. 14.30 Raven's home. 14.55 Miraculous: Ladybug & Cat Noir på äventyr. 15.20 Uggleshuset. 15.45 Miraculous: Ladybug & Cat Noir på äventyr. 16.10 Bunkd. 16.35 Sulphur Springs hemligheter. 17.00 Gilla läget. 17.25 Sydney & Max. 17.50 K.C. Hemlig agent. 18.15 Raven's home. 18.40 Gabby Duran & de omöjliga. 19.05 Bunkd. 19.55 Harley i mitten. 20.20 K.C. Hemlig agent. 20.45 Coop och Cami frågar världen. 21.35 Jessie. 22.00 Disney Fam Jam S1. 22.25 Miraculous: Ladybug & Cat Noir på äventyr. 22.45 Austin & Ally. 23.10 Binny och spöket. 23.35 Dog With a Blog. 23.55 The Lodge. 0.20 Alex and Co.</p> <p>ANIMAL PLANET</p> <p>6.00 The Bronx Zoo. 6.48 Treehouse masters. 7.36 Pit bulls & parolees. 9.15 My cat from hell. Amerikansk dokumentärserie från 2015. Del 1. 10.55 Animal cribs. Del 2. 12.45 The Zoo: San Diego. Del 6. 13.40 Alaskan bush people. Del 17. 15.30 Dr Jeff: Rocky Mountain vet. Del 2. 16.25 The Bronx Zoo. Del 1. 17.20 Dr Jeff: Rocky Mountain vet. Del 3. 18.15 Keeping up with the Kruger. Del 6. 20.05 Amanda to the rescue. Del 9. 21.55 My cat from hell. Amerikansk dokumentärserie från 2014. Del 1. 23.45 Animal cribs. Del 1. 1.30 Wildest Europe. Del 1. 3.00 Alaskan bush people. 4.30 How do animals do that? 5.15 The Bronx Zoo.</p>	<p>KANAL 9</p> <p>6.00 Diners, drive-ins and dives. 6.40 Wheeler dealers. 7.25 Fast n' loud. 8.15 Gold rush. 9.05 Dödlig fångst. 10.10 Wheeler dealers. 11.15 Alaska: The last frontier. 12.20 Salvage hunters. 13.25 Wheeler dealers. 14.30 Ullared. 15.30 Gränsbevakarna Australien. 16.45 Top gear. 18.00 Böda camping. 19.00 Ullared. 19.45 Gränsbevakarna Australien. Australisk dokumentärserie från 2008. Del 15 av 20. 20.55 Property brothers: Forever home. Kanadensisk realityserie från 2020. Del 4 av 13. 22.00 War dogs. 0.30 Top gear. 1.45 Tunnelbanan. 2.50 Sommaren med släkten. 3.50 Criminal minds. 4.45 Alaska: The last frontier. 5.45 Gärdsgårdsserien.</p> <p>TV12</p> <p>6.00 M.A.S.H - farewell, goodbye and Amen. 8.30 Magiska blåsningsar. 9.00 Trafikpoliserna. 10.00 Mordutredarnas nya fall. 11.00 Tunnelbanan London special. 12.00 Polis på plats. 13.00 Kronofogden knacker på. 14.00 America's funniest home videos. 15.00 Memories of M.A.S.H. 16.30 Magiska blåsningsar. 17.00 Police interceptors. 18.00 Kronofogden knacker på. Brittisk realityserie från 2016. Del 21 av 24. 19.00 America's funniest home videos. Amerikansk underhållning från 2019. Del 21 av 44. 20.00 Trav: V86 Direkt. 22.00 Alive. 0.30 Ett lik i trädgården. 1.30 Snuten i Hollywood 2. 3.30 Mordutredarnas nya fall. 4.00 Cheaters.</p>	<p>TV10</p> <p>6.00 Alaskas vilda västern. 8.00 Träskjägarna. 10.00 Alaska state troopers. 12.00 The curse of Oak Island. 13.00 American pickers. 15.00 Pawn stars. Amerikansk reality från 2017. Del 27. 16.00 Det stora fyndkriget. Amerikansk realityserie från 2010. Del 7 av 19. 17.55 Handboll: VM, damer. VM, damer. 19.30 Det stora fyndkriget. Amerikansk realityserie från 2014. Del 8 av 20. 20.25 Handboll: VM, damer. VM, damer. 22.00 Guldjägarna i Australien. Australisk dokumentärserie från 2018. Del 1. 23.00 The curse of Oak Island. 0.00 Drug wars. 1.00 Nightwatch Nation. 3.00 Ross Kemp's extrema värld. 4.55 The gadget show.</p> <p>BBC BRIT</p> <p>6.00 QI. 7.00 The Graham Norton show. 7.45 Top Gear: India Special. 9.15 Michael McIntyre's Big show. 10.10 QI. 11.10 Pointless. 11.55 The Graham Norton show. 12.40 Michael McIntyre's Big show. 13.35 Top Gear: India Special. 15.05 QI. 16.05 Pointless. Del 4. 16.50 Michael McIntyre's Big show. Del 7. 17.45 Pointless. Del 27. 18.30 QI. Del 1. 20.00 Pointless. Del 28. 20.45 QI. Del 2. 21.20 Live at the Apollo. Del 3. 22.10 QI. Del 1. 22.40 Top gear. Del 2. 23.40 Top gear: Winter blunderland. 0.25 Pointless. 1.10 Live at the Apollo. 1.55 Top gear. 2.55 Top gear: Winter blunderland. 3.40 Pointless. 4.25 Live at the Apollo. 5.10 The Graham Norton show.</p>	<p>KANAL 11</p> <p>6.00 90 days to wed. 6.50 Caribbean life. 7.35 Unga mödrar. 8.20 House hunters. 9.15 Long Island medium. 10.20 My lottery dream home. 11.15 Fixer to fabulous. 12.25 Say yes to the dress. 13.30 Flip or flop. 14.30 Sofias ånglar. 15.30 Wahlgrens värld. 16.35 Fixer to fabulous. 17.50 Flip or flop. 18.55 My 600-Lb Life. 20.00 Dr Pimple popper. Amerikansk realityserie från 2020. Del 14 av 21. 21.00 Wahlgrens värld. Svensk realityserie från 2019. Del 7 av 17. 22.00 Naked attraction UK. 23.20 Botched. 0.15 The perfect murder. 1.20 Nightmare next door. 2.25 Swamp murders. 3.30 House hunters. 4.25 Caribbean life. 5.25 Long Island medium.</p> <p>TV4 FILM</p> <p>7.05 Double holiday. 9.00 Our Christmas love song. 10.50 The aviator. 14.20 Hairspray. Amerikansk musikkomedi från 2007. I rollerna: Nikki Blonsky, John Travolta, Michelle Pfeiffer. 16.30 PS I Love you. Amerikansk romantisk komedi från 2007. I rollerna: Hilary Swank, Gerard Butler, Lisa Kudrow. 19.15 Chateau Christmas. Amerikansk romantisk drama från 2020. I rollerna: Merritt Patterson, Luke Macfarlane, Jesse Hutch. 21.00 Flaskpost från P. Dansk thriller från 2016. I rollerna: Nikolaj Lie Kaas, Fares Fares, Pål Sverre Hagen. 23.20 The three musketeers. 1.30 Edge of darkness. 3.55 Planet action. 5.05 The beach house.</p>
<p>0.20 Simpsons (R) Amerikansk animerad komediserie från 2013. 1.20 SEAL team (R) Amerikansk actionserie från 2019. 2.20 Family guy Amerikansk animerad komediserie från 2008. 3.25 American dad Amerikansk animerad komedi från 2020. 4.25 SOS Alaska (R) 5.25 Family guy (R)</p> <p>MEZZO</p> <p>8.15 Classic Archive Victoria de los Angeles. 9.00 Les Siècles and François-Xavier Roth: Beethoven's Symphonies 5 & 7. 10.14 Sabine Devieille and Les Siècles at the Philharmonie de Paris. 11.46 Kent Nagano in Montréal. 12.30 Jean-Guihen Queyras and Alexandre Tharaud: Bach, Shostakovich, Berg, Brahms. 13.42 Classic Archive Teresa Berganza. 15.55 'Oedipe' by Enescu at the Opéra de Paris. 18.50 La Bayadère by Nacho Duato after Marius Petipa Mikhailovsky Theatre. 20.32 Tender is the night, Eifman Ballet. 22.00 Romeo & Juliet by Goyo Montero, Teatro Real, Compañía Nacional de Danza. 23.45 Robot! - choreography by Blanca Li.</p>	<p>TV4 FAKTA</p> <p>6.00 Veterinären på Bondi Beach. 7.00 Veterinären på landet. 9.00 112 - på liv och död. 11.00 Hundräddaren. 12.00 Veterinären på Bondi Beach. 14.00 Veterinären på landet. 16.00 Hundräddaren. Amerikansk dokumentärserie från 2018. Del 6 av 26. 17.00 112 - på liv och död. Svensk dokumentärserie från 2013. Del 28 av 35. 19.00 Inside the ambulance. Brittisk dokumentärserie från 2019. Del 1 av 10. 21.00 Veterinären på landet. Brittisk dokumentärserie från 2019. Del 2 av 10. 22.00 Världens bästa veterinär. 23.00 112 - på liv och död. 1.00 Veterinären på landet. 2.00 Världens bästa veterinär. 3.00 112 - på liv och död.</p>	<p>NATIONAL GEOGRAPHIC</p> <p>6.00 Lawless Island. 7.00 Food factory. 8.00 Wicked tuna: Nord vs syd. 9.00 Fången på främmande mark. 10.00 Car S.O.S. 11.00 Airport Security 8 (Rome). 12.00 Den fantastiske dr Pol. 13.00 Haverikommissionen. 15.00 Sekunder från katastrof. 16.00 Dränerade världshav. 17.00 Haverikommissionen. 18.00 Ice road rescue. 19.00 Gordon Ramsay: På ny mark. 20.00 Atlantis rising cutdown. 21.00 Dränerade världshav. Del 8 av 8. 22.00 Ocean Wreck Investigation. 23.00 Haverikommissionen. 0.00 Ice road rescue. 1.00 Narco wars. 2.00 Fången på främmande mark. 3.00 Andra världskriget: Havets helvete. 4.00 Storm rising. 5.00 Haverikommissionen.</p> <p>DISCOVERY</p> <p>6.00 Shed And Buried. 6.25 Tanked. 7.10 Kindig customs. 8.05 How do they do it? 8.40 Shed And Buried. 9.10 Wheeler dealers. 10.15 Overhaul'n'. 11.20 Deadliest catch. 12.25 Gold rush: White water. Del 13. 14.35 Shed And Buried. Del 2. 15.45 Salvage hunters: The restorers. Del 8. 18.00 Wheeler dealers. Amerikansk motorserie från 2019. Del 5 av 9. 20.00 Salvage hunters - best buys. Del 2. 21.00 Expedition: Back To The Future. Del 4. 22.00 The Alaska Triangle. Del 5. 23.00 The last Alaskans. 0.00 Naked and afraid. 1.05 Expedition: Back To The Future. 2.10 The Alaska Triangle. 3.15 Expedition X. 4.20 Overhaul'n'. 5.30 How it's made.</p>	 <p>SEAT</p> <p>Sagolik höst med SEAT!</p> <p>Arona</p> <p>Nya SEAT</p> <p>Style TSI 110 hk DSG automat Pris fr. 218.900:- Privatleasing fr. 2.695:-/mån*</p> <p>SEAT TRYGGHET* 3 FRI SERVICE NYBILSGARANTI Års ASSISTANS</p> <p>BL körning 5,9 l/100 km, CO₂ 134 g/km. *SEAT Privatleasing 36 mån/1000 mil/år.</p> <p>seatsthlm.se</p> <p>Sättra 08-503 338 40, Murmästarvägen 37 Täby 08-503 332 94, Gamla Norrtäljevägen 105-107 Södertälje 08-553 779 20, Forskargatan 13</p> <p>SEAT STOCKHOLM SÄTRA TÄBY SÖDERTÄLJE</p>	

Kåseriet.

Lotta O: Tänk att så små kan vara så bråkiga

I höstas tog jag ner myggnäten för fönstren. Bor man vid en skog måste man ha myggnät på sommaren, eftersom det annars flyger in diverse kufiska insekter. Det är svårt att få ut dem levande, och dänger jag ihjäl dem får jag dåligt samvete.

Men de ska hålla sig i skogen. Har man inte läst hur mycket som helst om insekters navigationsförmåga? Varför råkar just jag ut för alla djur med dåligt lokalsinne?

Nu är det i alla fall vinter, så nu är myggnätets saga all för i år. Trodde jag.

Jag satte upp dem igen efter att ha öppnat för att vädra en morgon. Vips kom en talgoxe infarande, han blev förstas ännu räddare än jag men lyckades tvärvända och flappa tillbaka ut som ett skott.

Ett vildsint talgoxgång har tillbringat hösten med att härja på min balkong.

Det var tur. En gång hade jag en skräckslagen blåmes som satt i en blomkruka i vardagsrummet en lång stund och hyperventilerade så att jag trodde att den skulle få hjärtinfarkt innan jag fick ut den.

Talgoxen blev jag räddare för, de har blivit överraskande kaxiga på senare tid. Ett vildsint talgoxgång har tillbringat hösten med att härja på min balkong, och stundtals slagits så att fjäderna rykt. Pågår det gångstrider bland unga talgoxor?

Eller är det inte talgoxor? Det skulle kunna vara Buschskvättor, Lööfsångare eller Dadgostarar.

Tänk att de kan vara så bråkiga fastän de är så små.

Talgoxor är betydligt mer ettriga än vad folk tror, åtminstone hos mig. Jag har tänkt lite för många gånger på Hitchcocks "Fåglarna" i höst, särskilt sen en liten ondskefull typ betedde sig som Jack Nicholson i "The shining": den stack in näbben genom badrumsfönstrets lilla glipa och flinade mordiskt.

De stora, vackra nötskrikorna håller sig numera förskräckt på avstånd. Talgoxarna har tagit över, sa jag bekymrat till grannen som bor ovanpå när vi hade sällskap till Konsum en dag.

Ja, sa hon upprymt, visst är de fina? De sitter ofta och tittar in hos mig.

Nej, de är ju hotfulla, sa jag upprört. Varför är de lugnare hos dig?

Hon hade en almanacka med en talgoxe på, visade det sig. Jag har en med hundar, som förmodligen väcker talgoxarnas irritation.

Det är tur att året snart är slut, så att jag kan ta ner almanackan. Men nästa år är det ju våår? Det kanske blir ännu bråkigare på balkongen då.

Lotta Olsson
lotta.olsson@dn.se

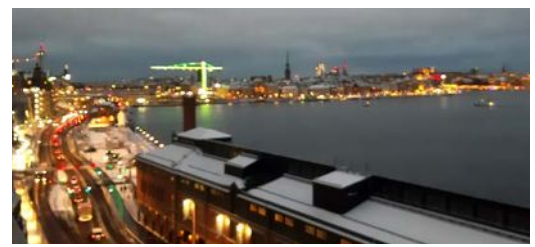
Inkomstens namn

På grund av det kalla vädret har jag tvingats ta in mina stora blomkrukor. Den ena kallar jag pionen som kom in från kylan.

Lars-Göran i Västerås

Dagens datum

Den 8 december 1907 avlider kung Oscar II, efter att ha suttit på tronen i 35 år. Gustaf V blir då Sveriges kung, och kommer att sitta i nästan 43 år - den tredje mest långvariga, efter 1300-talskungen Magnus Eriksson (nästan 45 år) och sin sonsonson Carl XVI Gustaf (som just nu regerar på sitt 49:e år).

...står så grön och grann!

Den fina julkranen får mig att fnissa, när jag säger ordet högt.

Karin Arnesén

Namn och Nytt i DN sedan 1909
Redaktör: Nils Hansson E-post: non@dn.se Telefon: kl 13-15: 08-7381019

NAMN OCH NYTT

Avförtrollningen var magisk. Liksom.

Skidsportens antivaxare vägrar valla.
Birger Thureson, Sollentuna

Med i bilden?

Blir den som slutar se på tv avskärmad? Eller är det tvärtom?
Nisse i Nacka

Att elpriserna rusar i höjden är ju botten!

Per Stenborg, Ekerö

Den långa timeouten säger pass.

Ljusshow

Är detta samma ljusfenomen eller ett annat?
Christine tog bilden på Ekerö tisdag morgon.

Nedslående

När jag försökte slå mig till ro skapade det mest blåmärken.

Roger Simonsson, Stockholm

Litterära spår i Tranås.

Här groggade och surrade Piraten

● Där är den ju, den berömda groggluckan. Med hjälp av en konstnär vars mor jobbade på Centralhotellet för länge sen hittar jag den på baksidan av ett stort gult hus. Här bodde och festade en ung jurist vid namn Fritiof Nilsson länge och väl.

Han har själv beskrivit sitt första möte med Tranås, en morgon för hundra år sen. Hur han kom med tåget från Stockholm, köpte en stoppbiljett för att få kliva av här, tog sin väska och vandrade upp mot stan. Stod ett tag villrådig i korsningen vid Falkgatan innan han gick till vänster mot Centralhotellet, Storgatan 53.

Sov där några timmar innan han spatserade de få stegen till Sparbankshuset vid Lilla Torg, numera Klockareplan, och prick 09.30 öppnade sitt advokatkontor som var inrymt i bottenvåningen med fönster mot gatan. En glasögonaffär håller till där nu.

Sen var det full fart. Näja, hans sekreterare Tina Jörgensen har senare, under namnet Christina Andersson, berättat hur det verkligen var. Den unge advokaten, stadens enda jurist, höll sig mestadels på kontoret mellan klockan 11 och 13. Resten av dagarna tillbringade han i glada vänners lag, ofta på sin veranda som han hade försett med en lucka från köket för att få smidig påfyllning.

Här satt han och surrade med nyvunna och något äldre kumpaner från trakten, hyresvärden Axel Linge, Fredrik Rääf, Ernst Brandel och andra gubbar ur stadens kändiselit. Deras surr satte senare spår i hans författarskap.

Piratens groggveranda med sin hägrande-lucka.

Obemärkt folk umgicks han inte mycket med, han kunde inte minnas en enda "vanlig smålänning" från Tranås "såsom hörande till mitt nära umgänge".

Första tiden bodde han också i Sparbankshuset. Sen fick han och Karin, som var tandläkare, hyra en större lägenhet i bottenvåningen till huset på Storgatan 48. Huset, numera tillhåll för Tranåsbygdens konstförening, är tillbommat men vi går runt knuten och betraktar verandan. Och ser den berömda groggluckan.

På Piratens tid var det fri sikt härifrån ned mot Svartån. Nu är utsikten igentäppt av fantasilösa

Piratens gata hette inte så då.

flerfamiljshus. Piratenhuset har klarat sig från rivning, liksom Centralhotellet som uppträder under pseudonymen Hotel Åberg (det kommer visst att ändras), och Sparbankshuset.

Nog går det att finna spår av Piraten i Tranås.

Piraten? Nja, under sina tio år här var han bara Fritiof Nilsson, advokaten som både vann och förlorade mål i Norra och Södra Vedbo häradsrätt.

Piraten blev han först 1932 då han gjorde dunderdebut som författare med romanen "Bombi Bitt och jag".

Manuset till den boken förde han med sig i packningen när han reste härifrån. Christina Andersson hade renskrivit den från fullklottrade blad i advokat Nilssons anteckningsbok.

Hans O Alfredsson, avdankad murvel, text och foto

I ljusets årstid

Under tisdagen kunde fenomenet vädersolar ses i Alby (kallas även parhelia). Ingrid Kentrschyn-skyj var snabb med kameran och säkrade bevis.

Vaktparadens vita plymer för sista gången på juldagen

● På nyåret ikraftträder som känt bestämmelserna om den militära paraddräktens slopande. En i dagarna utgiven garnisonsorder sörjer emellertid för att stockholmarna vid årsskiftet inte skola märka slopandet av paraddräkten alltför mycket. Vaktparaden kommer nämligen enligt dessa bestämmelser att fortsättningsvis se ut ungefär som vanligt. Själva paraduniformen skall visserligen läggas bort, men kaskarna skola finnas kvar för Svea livgarde, Göta livgarde och Livregementet till häst. De vackra vita plymerna som nu bäras till kaskarna på paraddagar försvinna emellertid. Endast vid ett enda tillfälle kommer vaktparaden att uppträda i vita plymer, och det blir på juldagen som även inom det militära är paraddag.

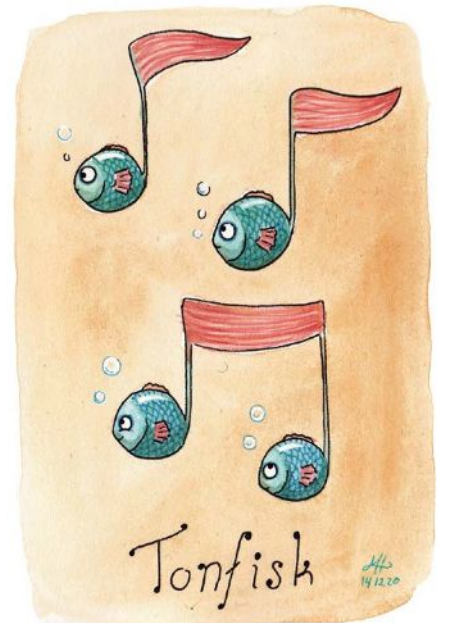
Namn och Nytt den 8 december 1931

Service på bensinstation

Frågar efter tändstift på macken. "Det har inte bilar längre." Jo, säger jag, det har de. "Måste vara en väldigt gammal bil", säger tjejen då och fixar vidare med varmkorven.
Allan Ruth

BOKSTAVLIGT MÅLAT.

AV MARIA HELLQVIST

Fler bilder på bokstavligtmalat.se